

וטהר לבנו

חידושים וחיזוקים

מסעי - חזק

לע"נ

ראובן בן יצחק זינה

נתרם ע"י

מנהל חברת הסעות "ירדן יריחו"

אוטובוסים ומיניבוסים

הסעות וטיולים לכל רחבי הארץ

קברי צדיקים, והסעות לנתב"ג

058-618-0000

< העלון מחולק חינם – בשמחה מיועד לקחת לבית ללא תשלום >

ד"ר אהרון קאָפּל גאָמקער אַרבעטער פֿון געספּע מיידלעך מאַכט זי ליב און אַייך אַמאָל אַ גאָנצער
אָנאָמער געזונט, אַלעמאָל געזונט געזונט געזונט געזונט געזונט געזונט געזונט געזונט געזונט
דיי וועגן

אשמח שתתרום עלון – ותקדיש זאת להצלחתך וכו' 0527120333

רק בין 320 ל400 ₪ לעלון

עזור והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"
שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל כתב:

שמצטרף לברכה כי הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לסט, אנה פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שזהרפת הספר מתעכב זה משמים, ובגתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים,
אבל תפילתי שכבר שאוכח לחדפיסם ולחלקם בישראל.

בס"ד יש כבר 1820 עמודים חסר עוד 180 עמודים

בשביל שיחיה בכל כך 400 עמודים

כך מוערים נתרם - יש כבר 380 עמודים ועם יהיה בו גם הגדה של פסח 580

וטהר לבנו - מסעי

מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים

אבל בורא עולם הפך את דברי בלעם לטובה, ומ"עם יוצא ממצרים" - שרוצים לחזור לטומאת מצרים, ה' הפך זאת למשמעות הפוכה וטובה, לעם שלמרות שעברו 40 שנה מאז צאתם ממצרים עדיין הם מתקדשים ועולים ומתרחקים כל הזמן מטומאת מצרים, וזו מעלה עצומה שעבודת ה' שלהם לא תמה ונשלמה, אלא 40 שנה עדיין יוצאים ממצרים מתעלים ועולים.

ואיפה מצאנו שבורא עולם הפך את משמעות דברי בלעם?? **התשובה** היא בפרשתנו, שמצד אחד כתוב **מסעי** שזה עניין של **התקדמות** ליעד הרצוי, ומצד שני כתוב **יצאו** ממצרים.

והמילה "מסעי" מלמדת אותנו נגד הסתת דברי בלעם שאכן הם לא רצו לחזור למצרים, אלא אדרבה הם **במסע קדימה**, אבל עדיין הם **יוצאים ממצרים ולטובה**, כי כל מסע שימש אותם לקלף עוד שכבה של טומאת מצרים מעליהם.

וזכור מה שכתוב בהמשך הפסוק שם "הנה כסה את עין הארץ", שגם זה נהפך למעלה, שעם ישראל מכסה את עיניו לראות מתאוות הארץ, ולכן בני ישראל ואנחנו נשמור על עינינו ונהיה ראויים לברכה יותר ויותר, וגם שיהיו לנו מטרות טובות שנתקדם אליהם כל החיים, ומצד שני שתמיד נתמיד להתרחק מהדברים הרעים, כך נזכה להשלים את מסע החיים שלנו כראוי ולא ניגע לריק ולא נלד לבהלה אמן ואמן.

ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאווה

התאווה, וזאת מלבד קדושת התורה שמשפיעה גם אחרי הלימוד.

אבל מצד שני בזמן כזה שסיים לימודו נוצר חלל רוחני, שבו עלול האדם בעצת היצר למלאות את החלל בעבירות חמורות, כי אותו חלל דורש למלאותו בדחפיות בריגושים שליליים, בטענה שכרגע כבר מיצה את לימודו היומי ועליו כרגע להשתחרר מהלחץ הלימודי ומעמלו בתורה במשך שעות היום.

ואז אדם כזה נופל בקלות בעבירות חמורות, ואז אדם זה נקבר בעצמו בתאוות – בקברות התאווה, כי אין גבול לשחרור שהיצר דורש מאדם זה.

אכן נכון הדבר שאדם לפעמים זקוק לשחרור, אבל אפשר להשתחרר בגבולות ובהיתר ואז זה גם חיובי, כי המושג להשתחרר ולהתרענן הוא מושג אמתי, כך אדם חוזר רענן עם התחדשות ללימודים.

אבל חובה עלינו לדעת שיש קווים אדומים שלא עוברים בשום מצב של שחרור, שלא להיקבר בקברות התאווה, והמבין יבין!!! וגם כאשר מתקרבים לימי בין הזמנים אסור חלילה שחופשה זו תהיה נפילה ולפעמים נפילה שאי אפשר לקום ממנה, אלא באמת נשתמש בזמן זה למרגוע והחלפת אוירה, ולצבור כוחות לזמן הלימודים הבא עלינו לטובה אמן ואמן.

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה'

תורה!!! **ולכן** יש ציווי מיוחד לבורא עולם לכתוב את סיכום כל המסעות עם דגש ליציאה ולנסיעה, דהיינו שכל המסעות היה להם תוכן רוחני, הן יציאה והתרחקות מטומאת מצרים והן התקרבות לקדושה ולארץ ישראל וכאמור.

המלבי"ם שואל מדוע התורה לא ממשיכה בלשון נסיעה כפי שהתחילה, וגם הקשה שיהיה כתוב את מטרות הנסיעה, דהיינו שיהיה כתוב "מסעי בני ישראל אשר נסעו לארץ ישראל מארץ מצרים"???

ותירץ שהתורה רוצה ללמד אותנו שהיהודים כל הזמן רצו להתרחק מהטומאה של מצרים, ועוד ללמדנו שאכן כל המסעות היו חלק מתהליך ההתנתקות שלהם מטומאת ארץ מצרים.

וכפי שכתבתי בפרשת בלק, בלק ובלעם אמרו "עם יצא" ו"עם יוצא ממצרים", ואילו בורא עולם אמר "קל מוציא ממצרים".

והבאנו את דברי **הכלי יקר**, שבלעם הרשע רצה לקטר על עם ישראל, לכן שינה מלשון בלק ואמר "עם יוצא" בלשון עתיד, ולרמז לריבונו של עולם שעם ישראל גם אחרי 40 שנה במדבר עדיין כל הזמן מקטר שהוא רוצה לחזור למצרים ולעזוב את דרך ה' ומצוותיו, ולכן מן הראוי לקללם ולהאבידם מן הארץ.

בספר "הר צבני" של רבה של ירושלים הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל כתב, שיש כאן רמז שאם עוזבים את הלימוד – "ויסעו מהר סיני" אז מגיעים לקברות התאווה, כי רק על ידי לימוד התורה אפשר להתגבר על התאוות, אבל בלי כוח התורה נופלים עמוק עמוק בתאוות החמורות.

ואפשר לפרש שמדובר כפשוטו, דהיינו לא רק על מי שעוזב את התורה כי אינו מעוניין עוד בדרך התורה, אלא אפילו בדומה למה שהיה במסע בני ישראל שסיימו את קבלת התורה בסיני והתקדמו לכיוון ארץ ישראל, כך זה הדמיון גם כלפי אדם שאחרי שסיים את לימודו היומי, וכך זה מקביל להמשך עם ישראל במסע מהר סיני לארץ ישראל.

ואכן בסיום הלימוד יש לאדם שני צדדים, שמצד אחד בסיום הלימוד אפשר להתעלות עוד מכוח טעם הלימוד שלמד קודם ולקבור את התאוות.

וכפי שכתבתי פעמים רבות שעל ידי טעמו הנפלא של הלימוד או על ידי כל תענוג רוחני אפשר להתגבר על אש

וטהר לבנו - מסעי

ואלה מסעי - המשך

ולכאורה בשביל מטרה זו די בכך שאדם לבד יסכם את כל המסעות מתוך כל הפרשיות ויראה בעיניו שמסע זה הוא מעל דרך הטבע, כי אם אדם לא מאמין מה יעזור סיכום המסעות??

ונראה שאכן מדובר באדם המאמין בבורא עולם ובתורה הקדושה, רק יש עוצמה חזקה יותר לרצף של תמונה רחבה יותר ופזל מושלם יותר בכדי לחזק את האמונה.

דהיינו בכל מסע של עם ישראל במדבר אפשר להתחזק בניסי בורא עולם עם בני ישראל, אבל כשמקבלים את כל רצף המסעות קולטים בעוצמה פי כמה וכמה את כוחו של בורא עולם במסע עם ישראל במדבר 40 שנה.

והנה הרמב"ם במורא נבוכים ג' נ' כתב שמטרת כתיבת המסעות היא בכדי שהדורות הבאים שלא ראו את הניסים - ידעו להם שכל המסע של עם ישראל במדבר לא היה בדרך הטבע.

ושלא יטעו לפרש שעם ישראל במשך כל ה40 שנה היו קרובים לעיר מושב שבו יכלו להשיג אוכל ושתיה, להבדיל כמו שהבדויים מצליחים לשרוד במדבר.

אלא הדגשה ברורה יש כאן שהמסע היה במקום בו אין מים וזה היה בתוך מדבר איום ונורא, ורק בניסים ובהשגחה עליונה הם הצליחו לחיות ולעבור 40 שנה את המדבר הזה.

יצאו ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים, ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם

וזה חידוש התורה והדגשת התורה כאן שמצרים מקברים את מתייהם, לומר לנו שגם לגויים מועילה מצווה ומגוננת עליהם, ולא רק על יהודים העוסקים במצווה.

ויתכן עוד לפרש, שהלוא כתוב שבמצרים הייתה צעקה כל הלילה כי אין בית אשר אין בו מת, ולכן הם האיצו ודחפו את עם ישראל שיצאו מהר ממצרים ונתנו להם רכוש כלי כסף וכלי זהב העיקר שכבר יצאו ויפסיק המוות מהם "כי אמרו כולנו מתים".

אבל ברגע שעם ישראל יצא בשמחה, הייתה עת רצון כי קוימה ההבטחה שיצאו ממצרים וגם כהבטחת ברית בין הבתרים הם יצאו ברכוש גדול, על כן עם ישראל יצא ביד רמה מתוך קומה זקופה ובשמחה.

ושמחה זו של עם ישראל השפיעה גם על המצרים שבמקום שיהרגו זה את זה ככתוב במדרשים על הפסוק כי אין בית אשר אין בו מת, הם נדבקו והושפעו משמחת היהודים והפסיקו מריבתם והתעסקו במצות קבורת המתים, וממילא הועילה להם מצוות הקבורה שהפסיקה מריבתם והפסיק מהם המוות.

עוד יש לומר, שכוונת הפסוק שלולי היו המצרים רואים את המתים שלהם מול העיניים הם לא היו מסוגלים לשחרר את עם ישראל מהעבדות, וזה היה מלווה בכעס וצעקות והפרעות.

לכן הם קברו את מתייהם שראו את שיא פחדם מול עיניהם ורק כך הצליחו עם ישראל לצאת ביד רמה ולא כגנבים בלילה.

ללמדנו, שלפעמים רק על ידי המחשה ברורה אפשר להתגבר על הדחף הטבעי שבו ער בתוך האדם, ולכן כפי שאמרתי בעבר ואומר שוב ושוב, כשיש ניסיון קשה והיצר ניצב מולך בניסיון קשה מנשא ואין כביכול סיכוי לנצח אותו ולהתגבר עליו, אנא המחש לנגד עיניך את תמונתך בעיתון הראשי במדינה כשבידיך וברגליך אזיקים ושלשלות ברזל כעברייך ופושע מסוכן, כי לשם היצר מוביל אותך, זו התחנה הסופית שלו מבחינת דרך התאוה שעכשיו שם לפניך, כי ליצר אין גבולות!!! לכן שנא אותו שנאת מוות ואל תוותר לו בשום פנים, ובכוח השנאה תנצח אותו בעזרת ה' אמן ואמן.

ולא היה שם מים לעם לשתות

שיבינו שכל מסע עם ישראל 40 שנה במדבר היה בדרך נס מעל דרך הטבע, אבל לבוש ואוכל זה פחות הכרח ותנאי קיומי ממים, כי כאשר יש מים יש צמחים ובעלי חיים יכולים לחיות מהמים ומהצמחים.

ולא רק במסע במדבר סיני חיינו בניסים שלא בדרך הטבע, אלא גם במסע במדבר החיים של ההיסטוריה גם אנחנו חיים בניסים ומעל דרך הטבע.

החתם סופר שואל וכי למה היה חשוב לתורה לספר מה בדיוק עשו המצרים כאשר עם ישראל יצאו ממצרים??

מתרץ החתם סופר שהמצרים באותה זמן שעם ישראל יצאו ממצרים אזי הם המצרים עסקו במצווה של קבורת מתים, כי גם לקבור גויים זה מצווה כפי שמצאנו שדרשו חז"ל על הפסוק "ויעש דוד שם" שהיה דוד קובר את חללי הגויים רש"י שמואל ב' ח' י"ג, ואם כן הם היו עוסקים במצווה.

ורבותינו דרשו בגמרא סוטה כ"א שמצווה מגינה על האדם כשעוסק בה, וזה היה החידוש ביציאת מצרים, שלמרות שהמצרים עסקו במצווה בכל זאת זה לא עזר להם ועם ישראל יצא ממצרים.

ויתכן שזה שדוד קבר את גופות הגויים זו מצווה של קידוש השם שמראה על אצילות עם ישראל, אבל עצם זה שהגויים שבחו את דוד על כך מראה שזה דבר חיובי וטוב וזה חלק מכבוד האדם, ולכן יתכן שגם לגויים יש מצוה כשהם קוברים את מתייהם ויל"ע.

ובעצם בתהלים מזמור ק"ה כתוב "שמח מצרים בצאתם כי נפל פחדם עליהם", ואם כן לכאורה אדרבה עזרה להם הקבורה שזכו להתפטור מפחד היהודים, כפי שכתוב מפורש בפסוק שהמצרים מהרו את היהודים לצאת ממצרים.

ואם כן לכאורה אדרבה, אפשר לומר שכן הועילה למצרים המצווה שקברו את מתייהם שכך הפסיק פחדם, כי ראו בבירור שבני ישראל יוצאים ביד רמה ממצרים.

ראיתי שאלה יפה ששאל הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, מדוע התורה לא ממשיכה לספר על הנס איך בסוף קיבלו מים??

ונראה לתרץ בפשטות, שהתורה רצתה רק להמחיש שבדרך הטבע לא היה שייך לחיות במדבר כי אין שם מים, וכפי שהזכיר הרמב"ם שמטרת סיכום המסעות הייתה

וזהר לבנו – מיסעי

שנאה כזו מחרידה גם בעולם מודרני ומתקדם בטכנולוגיה כבזמננו, וכפי שעינינו רואות, דאע"ש, אירן, חיזבאללה, חמאס וגם מדינות המערב שמקריבות את עם ישראל בכל תפוצות העולם למען שלומם כביכול.

אכן אין לנו על מי להישען אלא על אבינו "שיחשב את הקץ לעשות" ויביא לנו את משיח צדקנו בקרוב ממש כי קצר כוחנו מסבל, והקושי הגשמי והרוחני צועק לשמים, **כי רבים נופלים חלל מפני חרב הטכנולוגיה עד שנדמה כי בית אשר אין בו מת, ואפילו גדולים ועצומים נופלים חלל, וחילול ה' זועק לשמים, אנא ה' הושיעה נא!!!**

ונלמד מזה שהתורה שלפני אלפי שנים לא תשתנה וזו האמת היחידה גם כאשר אלפי שנים עברו, כי העולם לא התקדם, נכון יש טכנולוגיה, אבל האנשים נשארו אותו דבר, עם אותם יצרים רק עצלנים יותר ומפונקים יותר, וכל מסע חיי עם ישראל בכל הדורות הוא לא על פי דרך הטבע, כי בדרך הטבע ממזמן היו נמחקים כשאיפת אויבינו הרבים, ובכל זאת עם ישראל חי וקיים לנצח, כי תמיד ה' לצדינו, ובקרוב יקיים בנו הפסוק "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן ואמן.

"זאת" הארץ אשר תפל לכם בנחלה

וכפי שהיה בתחילת הקראים, שענן מנהיגם היה תלמיד חכם עצום ובגלל תחרות על ההנהגה כי גדולי ישראל ידעו שהוא לא מתאים להנהגה, לכן הוא קרא תגר והוביל אחריו לדרך הקראית הכופרת בתורה המסורה רח"ל.

ובכוונה נכתב זאת במדרש שנדע שאת כל המחלוקת על ההנהגה כבר ראה משה רבינו מראש.

ובכל זאת הוא משה ראה, אבל לא אנחנו ראינו, כי לא עלינו התפקיד להילחם נגד הגזלנים והחמסנים הגזלנים את ההנהגה, אלא על מנהיגי הדור מוטל תפקיד זה, כי מי שהיה מעורב במחלוקת הרס את הבית שלו לחלוטין, כי הכופרים הגדולים ביותר יצאו מבתים ששם דיברו נגד רבנים וכדומה.

והתפקיד שלנו - של הציבור הוא להתפלל בכוונה בברכת השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה, ואז יתקיים ההמשך **והסר ממנו יגון ואנחה**, ובפרט שהגזלנים והחמסנים צועקים חמס נגד מנהיגי הדור שהם הגזלנים והם החמסנים והופכים קערה על פיה, ואדם מהצד לפעמים יוצא מבולבל ותוהה, "ממש יגון ואנחה".

לכן, הזהר מלהיכנס למחלוקת, כי אם בנכם ישמע איך שמדברים רע על רבנים, והוא רואה במדובר דמות תורנית מכובדת, ממילא ברגע שזלזלתם בדמות זו מאליו יזוז לבנו משהוא גדול, שאצלו כבר אין תמימות דעים עם ה', אלא אצלו כבר רבנים הם לא מלאכים אלא אנשים פשוטים וגם פחות מכך.

לכן היזהר מאוד ושמור על ביתך, שאחרים יעשו את העבודה המלוכלכת לעזור למנהיגי האמת, אתה אלא תיכנס לזה חלילה!!!

וראיתי מגדולי הלוחמים ברב של הצד השני, ברגע שהרבנים או הרבנים שהם גם קרובי משפחה עשו שלום ביניהם, אזי כל אלו שלחמו שנים בחירוף נפש התברר להם שהם כביכול מול שוקת שבורה וכביכול מלחמתם הייתה לריק והם יצאו רק מבוזים ובעלי מחלוקת ואנשים קטנים מאוד מאוד!!! ומאוד מבוזים!!!

וכמו מה שכתבתי בהגדה של פסח, שבדרך הטבע גם אין לעם ישראל זכות קיום מאומות העולם, כדברי הנבואה שאומרים "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו", שבמשך כל ההיסטוריה, היה הווה וגם יהיה לעולם תמיד שנאה תהומית ליהודים, עד כדי כך "שעומדים עלינו לכלותינו", שכבר סיימו לשבת על התוכניות וקמו לבצע את זממם להשמיד את ישראל.

וזו ממש נבואה, שהרי העולם משתנה במשך אלפי השנים, שהרי העולם הפך למודרני ומתורבת!! מי יכול היה להתחייב שכך יהיה לנצח; א. שיהיו יהודים. ב. שתהיה

כתוב במדרש רבה כ"ג ה' "זאת - לכם", מלמד שהראה הקב"ה למשה כל מה שעתיד להיות, ודור ודור ודור ודור שיו, דור דור ושופטי, דור דור ומנהיגיו, דור דור ופושעיו, דור דור וצדיקיו.

ומזה דייק הגרי"ז מובא בספר בית אב שיש צדיקים גדולים, אבל הם רחוקים מהנהגת הדור, כי לא כל צדיק מתאים להנהיג את הדור.

מאידך יש מדרש רבה ויקרא כ"ז ז' שכתוב קצת שונה "שהראה לו הקב"ה למשה דור דור ושופטי, דור דור ומלכיו, דור דור וחכמיו, דור דור ומנהיגיו, דור דור ומשניו, דור דור ושוטרי, דור דור ופרנסיו, דור דור וחומסיו, דור דור וגזלניו, דור דור ונביאיו".

וראיתי שתמהים מדוע הזכיר גזלנים וחומסים בכפיפה אחת עם כל הצדיקים והטובים שמפרט הפסוק???

ובספר טללי אורות שרבות נעזרתי בכל ספריו הנפלאים ביותר, הביא מפי השמועה, שחז"ל באו להשמיענו שבכל דור ודור עומדים הרבנים והמנהיגים נגד הגזלנים והחמסנים ועוצרים אותם שלא יהרסו את הציבור, כי הקב"ה הקדים רפואה למכה.

ועדיין קשה לעני"ד, כי למה במדרש אחד כתוב פושעים ובמדרש שני כתוב גזלנים וחמסנים??? כמו כן קשה למה במדרש השני הביא רק גזלנים וחמסנים יותר מקלקולים אחרים שבדרך כלל הרבנים והמנהיגים עסוקים בזה יותר, כמו למשל חילולי שבת ושמירת הצניעות???

וגם קשה מדוע בשני המדרשים לא כתבו את הרעים בסוף ממש, אלא בסוף שוב הוזכרו צדיקים או נביאים???

ואולי כאן הכוונה לאנשים הנראים כצדיקים וככשרים, אבל הם מנסים לגנוב ולחמוס את ההנהגה ממנהיגי הדור המתאימים והאמיתיים, וכפי שכתב הגרי"ז זצ"ל שלא כל צדיק מתאים להנהגה אפילו לא צדיק הדור!!!

ויש הגזלנים את ההנהגה בלי לתת תמורה לדור, ויש החומסים את הדור בכוח אבל כביכול נותנים תמורה לדור, שכביכול מציגים את עצמם כמטיבים עם הדור ומצילי הדור, והרבה פעמים הם ממש פושעים כפי המדרש הראשון שהבאנו, כי הם גורמים לחורבן הדת והרס האמונה.

וטהר לבנו - מסעי

ללמדנו, בבית שלנו אין מחלוקת ולא מדברים על רבנים ולא פוסלים רבנים, נאמין בצדיקי הדור ובמנהיגי הדור, ונלך בדרכי ישרים, ונראה בטוב ירושלים כל ימינו ולא במומי עם ישראל, ולא נחריב את אמונת בנינו בדיבורי סרה חסרי תועלת, אלא וראה בטוב ירושלים כל ימי חיידך, וראה בניס לבניך שלום על ישראל.

ויעל אהרן הכהן אל ההר ההר וימת בחודש החמישי באחד לחודש החמישי

ללמדך שמיתתן של צדיקים קשה לפני הקב"ה כשיבור לוחות שהיה ביי"ז בתמוז.

ובדוד רמז, אולי אפשר שבורא עולם פירט את מקום פטירת אהרן ותאריך פטירתו, כי בימי חודש אב יוצאים **למסעי** ולחופשה, והרבה אנשים כבר מראש חודש במקום להצטער בימי בין המצרים הם כבר מדברים על **הר ההר**, שהולכים לראות את ההרים היפים בחופש ולהתענג, לכן מרמזת התורה, שלפני התענוגות יש להצטער על פטירת אהרן שזה סילוק הרוחניות שגורמת נזקים, שבאים גויים להילחם בישראל.

כמו כן בחופשה יש הרבה שיש להם ירידה באיכות התפילה, ואכן גם באותו זמן של "וישמע הכנעני" עם ישראל לא ידע איך להתפלל, כי לא היה ברור להם האם כנענים או עמלקים נלחמים נגדם, וכפי שכתב רש"י שדיברו כנענית אבל היו לבושים כעמלקים.

וכמו כן יש בחופשת אב הרבה ניסיונות מחופשים ומבלבלים שלא יודעים את גודל הניסיון, כפי שעם ישראל לא ידע מי נלחם נגדו, כי עמלקים התחפשו ככנענים.

ולכן דווקא כהכנה לימי בין הזמנים והחופש עלינו להתכונן בשלושת השבועות של האבלות לבכות חזק על חורבן הבית, ועל גלות עם ישראל המתמשכת הן הגלות הרוחנית והן הגלות הגשמית, כי עם ישראל נמצא בסכנה קיומית רוחנית בגלל האינטרנט וגם בסכנה קיומית גשמית, כי רבים משונאי ישראל הרימו ראש בלי מעצורים וכידוע.

ואם אכן נתאבל כראוי במשך 3 השבועות הללו, טעם המרירות ישפיע שלא ניפול בקלות בימי בין הזמנים, וכפי שכתבת בפרשת מטות שאנשי הצבא שנלחמו במדין שמחו לקבל צעקות ממשיה רבינו כי בכוח הגערות הם הצליחו להרוג את בנות מדין בלי להיכשל בעבירה למרות עצת בלעם שניסה להכשילם שוב בבנות מדין, כי מרירות הצעקות החלישה את תוקף התאוה הגדולה, וגם בבין הזמנים ה"בכה תבכה בלילה - כל רודפיה השיגוה בין המצרים" יהדהד חזק בימי החופשה.

בערבות מואב על ירדן ירחו

ולפי זה אפשר להוסיף שיתכן שיהושע בן נון בכוונה רצה שלא יבנו את העיר יריחו בכדי להראות לעם ישראל עד כמה הם מחוברים לארץ ישראל.

שאפילו יריחו כשהיא חרבה ושוממה יש בה ריח טוב ורק מפני שבח ומעלת קדושת בני ישראל שנכנסו ונמצאים בארץ ישראל הקדושה, ולהבדיל מגויי הארץ שרק גרמו חרון אף.

ללמדנו, עד כמה גדולה מעלת עם ישראל הנמצאים בארץ ישראל, וזה כמובן כאשר חיים בה כיהודים קדושים שמקדשים את הארץ ונבדלים מחוקי העמים ולבושם וסגנונם, וגם בזמן שאנחנו בגלות, כל הגר בארץ ישראל חייב לדעת מה מעלת קדושת ארץ ישראל לחיים בה בקדושה, ולכן נשמור על עינינו בארץ ישראל, נשמור על קדושת בתינו מטומאת האינטרנט, ונפיץ קדושה סביבנו ונזכה לראות בקרוב בשוב ה' את שיבת ציון בקרוב ממש.

והדברים לכאורה סותרים ממש!!! וגם איך שייך לומר שהקב"ה מצפה שעם ישראל יטמא את ארץ ישראל? **ותידך** שברור שעם ישראל לא יכול לשבת ולטמאות את הארץ ככתוב "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה", אלא בורא עולם מצטער שחבל שאי אפשר וחבל שלא יתכן שעם ישראל ישב בארץ ישראל גם כשהם מטמאים אותה, אבל למעשה זה לא אפשרי וכמוכח מפורש, אבל צערו של הקב"ה על זה קיים ומהדהד!!!

כתב רש"י למה דווקא כאן נכתב על תאריך פטירת אהרן ולא בפרשת חוקת ששם מסופר לראשונה על פטירת אהרן??

ובעצם בתורה לא מצוין תאריך פטירת האבות ושאר צדיקים אלא רק כאן, כי כאן יש לימוד מיוחד, שבגלל פטירת אהרן נסתלקו ענני הכבוד "וישמע הכנעני" שסבר שכרגע זה הזמן הטוב ביותר להילחם עם ישראל.

ומוסיף בעל התרומת הדשן, שלכן כתוב גם את התאריך כי אמרו חז"ל תענית כ"ט שבחודש "אב" איתרע מזלו של העם היהודי, ואולי חלק מהמזל הרע של החודש הזה היה בפטירתו של אהרן, ואז אכן הפסיקו ענני הכבוד, וגם כמובן בחודש זה חרב בית מקדשנו זה פעמים.

ואולי דווקא נפטר אהרן בא' בחודש ללמד שפטירת צדיקים קשה מחורבן או כחורבן בית מקדשנו.

ורמז גם יש לעניין הזה שפטירת אהרן קשורה לימי הצער של בין המצרים, מצאנו בירושלמי יומא ב' א"ר יודן בי ר' שלום למה סמך הכתוב מיתת אהרן לשיבור הלוחות,

המקובל הרמ"ע מפאנו בספר מאה קשיטה י"ב שואל מדוע כאן כתוב ירחו בלי יוד ואילו בספר יהושע כתוב יריחו מלא עם יוד???

ותידך שכשגרו הגויים ביריחו זה נקרא ירחו מלשון יחר אף, אבל משעה שעם ישראל נכנסו לארץ ישראל התחיל דושנה של יריחו שהוא מלשון ריח לתת ריח טוב "כריח השדה אשר ברכו ה'".

ובכדי לחדד עוד מה גודל קדושת ארץ ישראל וחביבות וחשיבות עם ישראל כשיושבים בארץ ישראל, יש לי כאן להוסיף את מה שהקשה הגאון רבי יצחק בלאזר שמצד אחד כתוב מפורש בפרשה "ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה, אשר אני שוכן בתוכה", **ומצד שני** כתוב מדרש חז"ל על הפסוק "ותבואו ותטמאו את ארצו" ירמיהו ב' ז', שכביכול הקב"ה אומר הלוואי ותבואו ותטמאו את ארצו, וגם במדרש איכה ו' כתוב כן??

על כל פנים נלמד מזה, שעד כדי כך חשוב לבורא עולם ישיבת עם ישראל בארץ הקודש, עד כמה חביבה מצוות ישוב ארץ ישראל בעיני בורא עולם, עד כדי כך שהקב"ה מצטער שבטומאה זה לא אפשרי, כמו כן נלמד מזה, שאפילו יחיד הוזהר לא לטמאות את הארץ הקדושה, כפי שמוכח שהפסוק התחיל ביחיד "תטמא" וסיים ברבים "יושבים".

וזהר לבנו – מיסעי

ולכן לכל הגר בארץ ישראל אשריך ומה טוב חלקיך, אבל הזהר אפילו אם רק אתה מטמא את הארץ הקב"ה מאוד כועס ומקפיד עליך, ואל תזלזל חלילה בדבר גדול זה!!!

והתנחלתם את הארץ בגורל

דווקא בגלל קדושת הארץ לא היה שייך לחלק אותה בלי גורל, כי איך אפשר לוותר על חלק מהארץ, ואדרבה הגורל מראה על האהבה הגדולה לארץ ישראל שלבד אי אפשר להחליט ולהכריע, וקצת דמיון הוא למשפט שלמה שהאם האמתית לא הייתה מסוגל שיחלקו ויחתכו את בנה לשניים, מי שאוהב באמת לא יכול לחתוך.

ואלה שמות האנשים למטה יהודה שמעון בנימין

שהגורל הוא אמת, ולמה היו צריכים לבקש מעכן לעשות טובה כביכול, ולהודות???

ונראה לתרץ בפשטות, שהיות ואת הגורל על חלוקת הארץ עשו רק אחרי הסיפור של עכן, לכן נזקקו לטובתו שיודה באמיתות הגורל.

כי היה חשש גדול שאם עכן לא היה מודה והיה מוציא שם רע על ההגרה, אז כפי שכתב רש"י שם שבט יהודה גיבו את עכן בן שבטם עד כדי שכמעט נלחמו עברו ביהושע, וממילא הוא והם היו מבטלים את האמינות של ההגרות מאז ולתמיד.

ואז גם אם היו רואים נס, שהגורל על חלוקת הארץ יצא בדיוק ככתוב קודם בתורה, בכל זאת השם הרע על ההגרה היה נשאר ולא היה מתבטל ונהפך להיות אמין למרות הנס, כי הרושם הראשוני מאוד משפיע לטובה ולרעה, ולתקן רושם ראשוני שלילי קשה מאוד מאוד, וגם לאחר מאמצים לתקן - לא תמיד בהצלחה מושלמת.

ללמדנו כמה סכנה יש ברושם ראשוני שלילי, ולכן אל תתן ליצר את ההתחלה למרות שכל ההתחלות קשות, אלא מיד תלחם בו ופירוור אל תוותר לו, וכך בהמשך יהיה קל יותר, אבל אם תתן לו כניסה קלה וקטנה הוא כבר יעיף אותך וידחוף חזק פנימה ואתה תיפול עמוק ברשתו הסבוכה רח"ל, לכן חזק ואמץ ובעזרת ה' בלי יאוש ובלוי ויתור כלל, נעשה ונצליח ונתעלה במעלות התורה והיראה ונהיה דבוקים באהבת ה' יתברך תמיד אמן ואמן.

ערי מקלט

לגור במקום תורה וקדושה של לומדי התורה, ככה משתקמים ונבנים ולא נהרסים.

אבל אם כך יש לבן לשאול, למה רק הורגי בשגה יהיו בגלות ולא פושעים אחרים???

לכן נראה להוסיף שעל ידי התחברות לשבט לוי המעמיקים בתורה שמדקדקים בה בכל אות ובכל צד של מחשבה הפוך והפוך בה וע' פנים לתורה, וממילא זה יוכיח לו שטעות שבה הרג בן אדם זה מחוסר זהירותו וחוסר שימת לבו לפרטים הקטנים שכך קרה אסון נוראי ואדם נהרג על ידו.

הרבה מפרשים ביארו את העניין של שליחת הורגי אנשים בשגה לערי המקלט, ובאופן כללי ההסבר הוא שהתורה רוצה לשקם אותו ולא להפיל אותו.

להבדיל מבית כלא, שבו רק לומדים איך לשכלל את השיטות לפשוע ביותר עוצמה ובלוי להיתפס, או שנהפכים לשבר כלי לנצח, אלא בעיר מקלט שם הרוצח בשגה משתקם בחברה טובה מאוד.

שהרי בערי מקלט ישבו הלויים שהיו הסמל של לומדי התורה במצרים ובמשך הדורות, וככה הם יהיו קרובים ללומדי התורה הקדושים ויתקדשו מהלויים, וירגישו זכות

ובאופן כזה בורא עולם מוכיח ומלמד את עומק הטעות ואת עומק מחלת האדם, אבל גם מרפאהו ונותן לו את הכלים לחיות מכאן והלאה נכון יותר ובהירות רבה יותר, ולהיות מחושב כמו בני לוי בני התורה הקדושה שחיים איתו בעיר המקלט.

עד מות הכהן הגדול

שואלת הגמרא מה אשם הכהן הגדול החדש שעליו לחשוש מתפילתו של רוצח זה שכבר ימות בכדי שיצא מעיר מקלט, הרי הרצח נעשה עוד לפני שהכהן החדש נתמנה, ואי אפשר להאשימו בכך שלא התפלל שלא יהיה רצח בשגה??

הגמרא במכות י"ב אומרת שאם אחרי הרצח בשוגג וקצת לפני שנגמר דינו של הרוצח בשגה ללכת לגלות - בדיוק באותם רגעים מינו כהן גדול חדש, הרי זה גולה עד פטירתו של הכהן הגדול החדש.

וטהר לבנו - מיסעי

ואפשר לתרץ שאולי זה דוגמת מה שמצאנו בצרעת שכולו הפך לבן, טהור הוא!! ובפרשת תזריע הסברנו הטעם שאדם זה בראותו שכל כולו מום ואין אפילו חלק קטן טוב אצלו ממילא הוא מזדעזע ממצבו וחוזר בתשובה מעצמו.

וייתכן שכך גם כאן, שאם כולם בבית דין יחייבו אותו ממילא אותו הורג בשגגה כל כך ייבהל מחומרת חוסר זהירותו ומיד יחזור מעצמו בתשובה שלימה, ויתחרט על ידי עשיית מעשים טובים בכדי לכפר על העבר ויקבל על עצמו זהירות כפולה ומכופלת על העתיד.

ומתוצאת הגמרא, שהיה יכול הכהן להתפלל שיצא זכאי בדין ושלא ילך לגלות, ועל תירוץ זה מקשים הרי אם אכן רצח למה שיתפלל שיהיה שקר בדין??

לכן מתרץ האמרי אמת מגור בליקוטי יהודה, שיכול היה הכהן הגדול להתפלל שכל הסנהדרין יחייבו אותו, ויש כלל בגמרא סנהדרין י"ז שאם כולם מחייבים אותו אזי הוא פטור אפילו ממוות וכל שכן מגלות.

ונשאלת השאלה, הרי סוף סוף אדם זה הרג בשוגג ומגיע לו גלות, למה על הכהן הגדול להתפלל שבגלל עניין צדדי הוא יצא זכאי ולא יקבל את עונשו ללכת לגלות??

עד מות הכהן הגדול – המשך

ונראה לומר שאין מציאות כזו, כי אם אכן בזמן הקצר שבין הרצח בשגגה עד להעמדה לדין, הכהן הגדול החדש התעלה מעל לכל התרגשותו מהתפקיד החדש וניצל כל רגע להתפלל על רוצח בשגגה זה שלא ייגמר דינו לחובה, בוודאי שתפילה כזו תתקבל ותעלה ברצון לפני בורא עולם, ואכן רוצח בשגגה זה לא ילך לגלות כי יצא דינו לזכות וכהסבר האמרי אמת.

התבוננתי וחשבתי כהמשך על הדברים הקודמים, שאם אכן הכהן הגדול החדש, במקום להתלהב על התפקיד הקדוש החדש שקיבל, הוא פשוט מתפלל מעומק לבו על רוצח בשגגה שלא יגמר דינו לגלות, מה יהיה באופן כזה, האם ישתנה הדין?? האם באופן כזה הרוצח ישאר בעיר מקלט גם אחרי מות הכהן הגדול?? כי הכהן לא אשם והוא עשה כל מה שביכולתו לעשות??

ללמדנו שתפילה בזמנים מיוחדים כמו בזמנים לחוצים או זמנים מאוד מרגשים, אם בכל זאת מתעלים להתפלל על צרכי השני בזמן כזה, תפילה זו שוברת רקיעים ופועלת רבות ונצורות בלי שום ספק, כמו מה שידוע שבעת עלבון אם תתעלה ותתפלל על צרת יהודי אחר זה פועל ישועות ממש בדוק ומנוסה.

וישב בה עד מות הכהן הגדול

שרוצח לחזור לחירות ולביתו, וממילא אם תתקבל תפילתו הכהן הגדול יצטרך למות כי רק כך הגולה שב לביתו.

ולכן באות האימהות של הכהנים הגדולים ואומרות להם, קחו מזון וביגוד וקצת ייטב לכם, ואז כשלבם קל יותר האימהות מדברות על ליבם ואומרות להם הרי אתם לא רצחתם בכוונה חלילה, אלא בשוגג ובלי כוונה, **ולכן אם ברצונכם לתקן את מה שקלקלתם שלא מתוך רוע ורשעות אנא היזהרו בתפילתכם** על היציאה מהגלות, כי אז במקום לתקן תשובו **ותגרמו שוב מוות לאדם צדיק מורס מעם "הכהן הגדול"!!!**

וגולים צדיקים אלו בוודאי מקבלים את דברי אימותיהם של הכהנים הגדולים ולא מתפללים על צאתם לחירות למרות צערם. **וזה** רצה הקב"ה שלא יתפללו, מתוך הכרה שזה תיקון חטאם באופן מושלם, שאפילו לא מתפללים אם זה עלול חלילה לגרום שוב מוות בעקיפין.

הגמרא מכות י"א אומרת שלכן האימהות של הכהנים הגדולים היו נותנות מחיה ולבוש לגולים בכדי שלא יתפללו על בנם הכהן הגדול שימות.

ותמיד נדהמתי וכי מה עניינו של הסדר זה, וכי כך רוצח בורא עולם שמצד אחד יהיה לגולים כוח התפילה שימות כהן גדול, ומצד שני שיקבלו מזון ולבוש בכדי שלא יתפללו??

וראיתי שמסבירים שתפילת הגולה שבאה מתוך שברון לב עצום יש לזה כוח גם להרוג כהן גדול, כי זו תפילה שבאה מתוך שברון הלב!!!

אבל שוב נדהמתי, וכי לאדם שבור עד כדי כך יעזור שנותנים שוחד אוכל ובגדים הרי חירות הוא רוצה??

אלא נראה שבאמת לא מדובר שמתפללים במפורש על הכהן הגדול שימות, אלא הגולה מתפלל מעומק הלב

"ואם יהיה היובל"

רבי יהודה שעתידה מתנה זו של ההתעוררות של פעם ביובל להפסיק??? שלא כולם יזכו לכך!!!

ואם יחסר לנו הניעור של אבא שבשמים באמצע החיים להתעורר, מה יהיה?? **האם לעולם נחטא?? או לנו!!!** **האם נמשיך את מרוצת החיים בחטאים וטומאה בלי הפסקה חלילה???**

לכן חייבים אנחנו להשתדל להתעורר בעצמנו ואולי הקב"ה ברחמיו ישפיע עלינו שפע של רוח טהרה כי מחכים אנחנו לו באמת, ורצוננו באמת ובתמים להתקרב לכבודתו יתברך.

*ומגרל נחלתנו יגרע

בני שבט אחר ממילא כשהן ימותו אזי בניהם יירשו את נחלתן שקיבלו משבט מנשה, והיות והבן מתייחס לשבט

דאשי שבט מנשה באו להתלונן לפני משה על 5 נשים שהיו בנות צלפחד, וטענתם היא שאם בנות צלפחד יתחתנו עם

וזהר לבנו – מיסעי

ויתכן בדרך אחרת לתרץ על פי הגמרא ב"ב קכ" שבתות צלפחד היו חכמות ושוות זו לזו בחוכמה ובצדקות, ולכן בני שבט מנשה רצו לזכות בשידוך עם בנות צדיקות אלו בכדי שגם הילדים הצדיקים שיצאו מהן ישתייכו לשבט מנשה.

ולפי פירוש זה יוצא לנו רעיון נפלא, שהאבא שלהם לפי דעת ר"ע בגמרא הרגו כי הוא היה המקושש עצים שחלל שבת, או שהיה מהמעפילים שמתו כשניסו לעלות לארץ ישראל אחרי חטא המרגלים נגד ציווי ה', ואם כן אביהן כביכול בייש את בני שבטו, אבל בנותיו לא נפלו ברוחניות אלא התעלו בשווה והיו צדקניות גדולות, וזכו שבני שבטם התקוטטו כביכול על הזכות לזכות להשתדך עמו, ושחלילה לא יצאו מהשבט ויתחתנו עם בני שבט אחר.

ללמדנו, שאסור להתיימש ממצבך ומגורלך, ואל תאמר אם הייתי ממשפחה טובה ומיוחסת הייתי אדם טוב יותר, דע לך שזה שקר כי ראינו בני טובים שנפלו קשות, ואילו מצאנו בני עניים גם בני עניים מבחינה חברתית שמשפחתם הייתה הרוסה בכל זאת הם התעקשו והתעלו והפכו לגדולי עולם, אז קדימה האמן בעצמך ובכוחך כי רב הוא והצלח אמן ואמן.

זה הדבר אשר צווה ה' לבנות צלפחד

הוכיח שכבוד המשפחה וכבוד אביהם תוקן באופן מושלם, ואכן ראוי לבני המשפחה לשמר ולתקן את כבוד המשפחה עד כמה שיד משגת.

ויתכן שבני מנשה שהתלוננו על בנות צלפחד למרות שהיו מבוגרות בנות מעל 40 שנה ב"ב קי"ט, והגמרא טוענת שבדרך הטבע הן כבר לא עתידות להוליד רק נעשה להן נס והולידו, ואם כן מה טענת בני מנשה?? אלא יתכן ששבט מנשה ידעו שהן בנות צדיקות וחכמות וכאב להם שבנות טובות אלו התעכבו והתבגרו ולא התחתנו, לכן בני שבט מנשה התלוננו כך שיהיה על הבנות הללו ציווי והוראה ודיבור מיוחד מבורא שעליהן להתחתן בשעה טובה סוף סוף.

והיית ובני שבט מנשה הם אלו שגרמו לזרז את השידוך של בנות צלפחד לכן מן הראוי שבנות אלו ינסו למצוא לנכון ולהתחתן עם בני מנשה הראויים להם כהכרת הטוב חשוב להוקיר את האכפתיות שגילו כלפן בני שבטן, וכמובן שיתחתנו עם בעלים הראויים להם באופן אישי.

ללמדנו, שמי שאכפת לו מהזולת רק מרוויח מזה, ולכן מי שמחזק אחרים כתוב שבורא עולם מחזק אותנו ודואג לו שלא יפול בעצמו ח"ו, ומי שמשמח אחרים הקב"ה משמח את שלו, לכן לא נחלה במחלת הדור שסובלים מאנוכיות דוחה, אלא נתחזק במצוות התורה "ואהבת לרעך כמוך", ונהיה נחמדים למטה ואהובים למעלה אמן ואמן.

ולא תחניפו - ולא תטמא את הארץ כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל

ויתכן שבורא עולם מבלית ומודיע לנו את זה דווקא כאן, וזאת בכדי שלא נחשוב חלילה שיש יש כאן חנופה חס ושלוש!! אלא זו האמת - שתמיד בורא עולם צמוד אלינו ובתוכנו ממש ובכל מצב!!! לכן יהודים אל יאוש ננצל תמיד את הנקודה היהודית שבתוכנו ונחזור בתשובה ונתקרב לאבינו שבשמים באמת אמן.

ולא תחניפו ולא תטמא את הארץ כי אם בדם שופכו

והנה יש לחקור היום בזמננו שאין גלות ועונש מוות, האם מותר לקחת כסף לא רק כפיצוי על אובדן המפרנס אלא כעונש וכתמורה לרציחה עכ"פ בשוגג כגון בתאונת דרכים, או שאסור בכל אופן להחליף כסף תמורת הדם שנשפך??

אביו ממילא יגרע 5 נחלות משבט מנשה לטובת שבט אחר מעם ישראל.

והדברים מבהילים שהרי שבט מנשה היו שבט עם מספר רב מאוד, וגם שבט מנשה קיבלו 2 נחלות, שחצי מהשבט קיבלו נחלה בחוף לארץ וחצי מהשבט קיבלו נחלה בארץ ישראל, ולמרות הכל הם חששו להפסיד מקסימום 5 נחלות, שהרי אולי רק חלק מהן אם בכלל יתחתנו עם בני שבט אחר, והן בטלות ממש בשבט מנשה הגדול, ועל מה בער להם להתלונן על כך למשה רבינו??

ויתכן, שבני מנשה רצו להוכיח לעם ישראל שלמרות שחצי מהשבט קיבל נחלה בחוף לארץ, בכל זאת ארץ ישראל חשובה היא מאוד בעיניהם עד כדי כך שהם נלחמים על כל נחלה ונחלה אפילו על צל של נחלה ואפילו על ספק נחלה, כי יקר היה בעיניהם קדושת ארץ ישראל מאוד.

הגמרא ב"ב קכ" שואלת שלכאורה הפסוק סותר את עצמו, שמתחילה כתוב שבנות צלפחד מותר להתחתן "לטוב בעיניהם" ואילו בהמשך הפסוק כתוב "אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים" שכאן לכאורה יש מגבלה שעליהן להתחתן אך ורק לשבט מנשה??

ועונה הגמרא שבאמת מותר היה להן להתחתן עם כל השבטים, רק עצה טובה השיאן הכתוב שלא ינשאו אלא להגון להן, ונשאלת השאלה איך משמחת מטה אבותם קשורה לעצה טובה – שינשאו רק להגון להן?? וכי שבט מנשה הגונים יותר משאר השבטים??

ולפי האמור הדברים מובנים, שאם הם יתחתנו עם משפחת אביהם, וכפי שאכן הן עשו שהתחתנו עם בני דודיהן, זה הוכיח שתוקן כבוד משפחתם למרות שאביהם חטא ונהרג בעונו, כי כידוע הרוצה לשקר ירחיק עדותו, וכשיש בושה למשפחה כל מי שלא חלק ממש במעגל הראשון מנסה להתנתק ולשמור מרחק ממקור הבושה, וכאן שהן התחתנו עם בני דודיהן ממשפחת אביהם זה

הארץ לא יכולה לסבול את עם ישראל בטומאה ומקיאה אותנו בטומאתנו, וזאת בגלל שה' יתברך לא יכול לסבול את ארץ ישראל בטומאה, אבל בן זמנית הקב"ה מודיע לעם ישראל שביכולת בתוך הגוף של בני ישראל הקב"ה נשאר תמיד, גם בטומאה וגם בגלות, כי הנקודה של ה' נשארת תמיד אצל כל יהודי.

יש לחקור, כי הנה התורה אוסרת לקבל כסף מהרוצח במקום עונשו הקבוע בתורה, ודין שווה בין ברוצח במזיד ובין ברוצח בשוגג, כי תמורת הדם צריך דם!! ולכן חובה על הרוצחים לקבל את עונשם ממש בהריגה או גלות.

וטהר לבנו - מיסעי

כמו כן יש לחקור אם אדם הרג גר שאין לו גואל הדם, האם חייב לברוח לעיר מקלט כעונש, או שהכל תלוי בגואל הדם, ואם אין גואל דם אין חובה לברוח לעיר מקלט.

ואולי זה גם תלוי בשאלה האם אדם יכול לברוח על דעת עצמו לעיר מקלט כשהרג בלי עדים, שהרי במצב כזה ממילא אסור לגואל הדם להורגו!!

והצילו העדה את הרצח מיד גאל הדם

לעיר מקלט א"כ מדוע צריכים 2 להרגיע את גואל הדם, למה לא מספיק ת"ח אחד??

ואולי צריך 2 עדים שיעידו שהרוצח דרכו לעיר מקלט, ואולי יתכן גם שצריך דיבור שוטף בכדי להרגיע את זרם הדם של גואל הדם שזורם בהרתחה בלי הפסקה כשרואה את הרוצח, לכן מגיעים 2 תלמידי חכמים שלא יהיה רגע בלי דיבור שלהם שמרגיע את גואל הדם.

המשך

נלמד לדורנו שיש אנשים הנצרכים למכשירים מוגנים ומפוקחים, אבל עדיין הסכנה קיימת למרות הכל!! **ואשרי** אדם מפחד תמיד, כי היצר מוצא פרצות חדשים לבקרים ולא תמיד ההגנה מועילה לגמרי.

ללמדנו, שמי שלא חייב להיכנס לבדיעבד, שלא יתיר לעצמו חלילה להיכנס למצב של בדיעבד, ולכן מי שלא חייב ממש במכשיר מוגן או מפוקח שלא יעזי בגלל נוחות להשתמש במכשיר שכזה.

**ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם

(ספרי, ואילו לרש"י הכוונה לשכינה הקדושה), **"אשר נסיתו במסה"**, הרבה נסיתו ונמצא שלם בכל נסיונות: **"תריבהו על מי מריבה"** - סקיפנטי נסתקפה עלילה העללת עליו, שהרי **משה אמר שמעו נא המורים, אהרן ומרים מה עשו??**

והכוונה, שלאהרן הכהן ה' נתן לו ניסיון עצום לשמוע שהוא נענש בחטא מי מריבה יחד עם משה, למרות שהיה מקום להתווכח למה?? וכפי שכתב הספרי שזה כמו עלילה, בכל זאת אהרן הצליח והיה שלם בכל הניסיונות, כפי שהיה שלם במיתת בניו בשיא חנוכת המשכן ואהרן התגבר בעוצמה על צערו העז - **"ויזום אהרן"**, כך גם כאן בניסיון פטירתו **"ויזום אהרן"**, ולכן לא התחנן ולא אמר מילה אלא התמסר בשקט למיתה, ועמד בניסיון בשלימות.

וייתכן שלכך רק משה רבינו שנפטר בעקבות חטא התחנן להיכנס לארץ ישראל, כי על חטא יש מקום להתחנן, כי התחנן שימחק חטאו, וייתכן שמשה רבינו מדד את המחילה ואת ניקיון חטאו המושלם בכך שיותר לו לזכות ולהיכנס לארץ ישראל, וכך יוכח שנמחל לו החטא לגמרי.

ואכן כפי שכתבתי בפרשת חוקת, מרים ואהרן נפטרו קודם משה כי שלושתם היו כאגודה אחת וכגוף אחד כפי שהגדיר זאת אהרן בפרשת חוקת, כאשר העיקר היה משה רבינו, והקב"ה לא רצה שיראו ויצטערו במיתת משה רבינו לכן הקדים פטירתם לפטירת משה רבינו כי **"מפני הרעה נאסף הצדיק"**, שלא יצטער בצער העתיד.

אגב רק על פטירת אהרן כתוב בתורה תאריך מדויק מתי נפטר, והיה זה בא' אב שנת 40 לצאתם ממצרים, כי הנה האבלות על החורבן מתחילה ביז' בתמוז ומסתיימת בי' באב, ובעצם א' באב זה כאמצע האבלות, וביום זה מתחילים חומרות אבלות נוספות, ומאחר שלמדנו שפטירת אהרן היה חלק מניסיון אדיר ועוצמתי שאהרן נפטר מתוך עלילה כביכול על אשמה שאין לו חלק בה, ובכל זאת שתק ונדם וקיבל את מותו באהבה להקב"ה בלי פקפוקים כלל, א"כ דווקא ביום זה נזכור את גבורת אהרן וצדקותו, ונקבל על עצמנו לדבוק בדרכיו באהבת הבריות עבודתו הקדושה ונזכה שזכותו של אהרן תאיר לנו את חשכת הגלות, ובזכותו נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש אמן ואמן.

ולמעשה פסק לי הגאון רבי שמואל דוד הכהן גרוס שליט"א רב דחסידי גור באשדוד שמותר לתבוע פיצויים, ואולי זה כלול במה שכתוב בתרומת הדשן שמותר לתבוע את המכה אצל שר העיר שיעניש בכל דרך שיראה בכדי להרתיע את המכה, וגם בימינו שאין גלות לפחות הפיצויים הגדולים ישמשו כגורם הרתעה שיזהרו מלהרוג בשוגג.

שני תלמידי חכמים מלווים את הרוצח לעיר מקלט, ולכאורה למה צריך 2 שליחים ללוותו?? וכי תוספת כוח והגנה צריך כאן, שאם כן יצטרכו כאן שוטרים ולא ת"ח, אלא כפי שפירש רש"י שצריך דיבור לשכנע את גואל הדם שיחמול ויוותר.

ולכאורה קשה הרי אם אסור להרוג בדרך לעיר מקלט א"כ מספיק ת"ח אחד שיגיד לו אסור עכשיו להרוג, וגם אם מותר להרוג רק עדיף שלא כי בכל זאת הרוצח בדרך

יש לכאורה מקום לשאול מדוע התורה לא אסרה לגואל הדם להרוג את הרוצח כשהולך עם שליחים לעיר מקלט?? ויתכן לתרץ כי גם כשהולכים עם רבנים רוצה התורה ללמדנו כשיש סכנה צריכים לפחד למרות ההגנה, ומכאן

ראיתי במפרשים ששואלים מדוע רק משה התחנן לחיות ולהיכנס לארץ ישראל ואילו אהרן ומרים לא התחננו ולא ביקשו לחיות ולזכות להיכנס לארץ ישראל??

ונראה לתרץ שמרים נפטרה לכפר על הדור כפי שכתב רש"י בפרשת חוקת, שנשמכה פרשת פרה אדומה לפטירת מרים לומר לנו שכשם שפרה אדומה מכפרת כך מיתת צדיקים מכפרת, ופרה אדומה מכפרת כפי שהביא דרש שתבוא אמו ותנקה צואת בנה הקטן.

וייתכן שמרים כיפרה על חטא העגל לכל היהודים שהיו פחות מגיל 20 שנה בעת חטא העגל, והיו אמורים למות במיתה בידי שמים אלא שבית דין של מעלה לא מענישים פחות מגיל 20 שנה, ולכן אלו לא מתו ולכן באה מרים הנביאה לפני כניסתם לארץ וניקתה כאמה המנקה צואת בנה הקטן, וכיפרה על מעשה הקטנים הפחותים מגיל 20 שנה אז בחטא העגל.

והיות ומיתתה שימש לכפרה על הדור, לכן מרים לא ביקשה לבטל את מיתתה כי חפצה לכפרת על עם ישראל במסירות נפש ממש, כשם ששמחה שייכתבת בתורה לזיכרון עולם שדיברה לשון הרע ושכל דורות עם ישראל יתחזק בשמירת הלשון בזכותה.

וכמו כן כלפי אהרן וכפי שכתב רש"י מדברי הספרי בפרשת וזאת הברכה על הפסוק **"וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידיך"** מי שעתיד ללבוש אורים ותורים - אהרן -

וזהר לבנו – מסעי

***מסעי בני ישראל – ויכתוב אותם משה על פי ה'

הכוונה משה שגאל יחזור ויגאול, בלי לסתור את הגואל שהוא משיח בן דוד).

ואכן מתי מדבר שיקומו לתחייה לאחר אלפי שנים יחד עם משה רבינו יחזרו על כל המסעות שעשו במדבר, לתקן באופן מושלם את מסעם הראשון שהיה מלווה בנפילות וניסיונות שניסו עם ישראל את ה', ובעת מסעם השני יחזרו להם הניסים והנפלאות במדבר שיקל להם המסע במדבר לארץ ישראל יחד עם משה רבינו.

ולכן נצטווה משה רבינו על פי ה' לכתוב את המסעות לומר לנו שמשה רבינו יחד עם עם ישראל מתי המדבר יחזרו על כל המסעות כולם לעתיד לבוא.

ואולי לכן כתוב מסעי בני ישראל היוצאים מארץ מצרים, ולא מסע בני ישראל במדבר, כי רשימת המסעות היא עבור הדור שיצא ממצרים שמתו במדבר והם יחד עם משה יחזרו על מסעיהם שוב.

וברוך ה' מצאתי **ברבינו בחיי** כאן שכתב שיש בסיפור המסעות תועלת אחרת כי ירמוז לעתיד, שהרי דברי הנביאים כולם מוכיחים שהגאולה האחרונה כדמיון הראשונה, וכשם שיצאו ישראל בגאולה ראשונה ממצרים אל המדבר כן בגאולה האחרונה עתידים שיצאו הרבה מישראל אל המדבר ויעברו במקומות האלה והקב"ה יכלכלם וינהלם שם כמו שעשה לישראל במדבר, והוא שאמר הנביא (יהזקאל כ, לה) **והוצאתים אל מדבר העמים, והכתוב הזה מדבר לעתיד בגאולה אחרונה.**

והכתוב ירמוז זה ממה שהזכיר כאן שתי פעמים לשון מוצאיהם ויכתוב משה את מוצאיהם וחזר ואמר ואלה מסעיהם למוצאיהם, כי האחד הוא יציאת ישראל ממצרים והשני יציאתנו מן הגלות החל הזה, ולפי שכבר התחיל להזכיר אלה מסעי על המסעות לשעבר על כן אמר ואלה מסעיהם לעתיד ביציאה שניה, כעניין שכתוב **(ישעיה יא, יא) יוסיף ה' שנית ידו וגו', והקב"ה ברחמי ימהר יחישה מעשהו, מעשה הגאולה בקרוב, ונגילה ונשמחה בו:**

וכן מצאתי **שרבי ישראל די קוריאל חבר של מרן רבי יוסף קראו זצ"ל** בספר **"דרשות ומאמרים"** שהקשה שכתוב בנביאים כנ"ל שיתן למדבר שכר על שקבלו את ישראל ומה תועלת למדבר באילנות וצמחים ומעיינות??

ותירץ שקבלה בידם שעתידים ישראל לחזור דרך שהלכו בה בצאתם ממצרים, ועתידים לזמן התחיה לחיות כלם כל דור המדבר. גוי רועים עמהם משה ואהרן ומרים וחוזרים באותן המקומות שהכעיסו את המקום לבל יכעיסוהו עוד, ולהזכיר להם כי בחטאם נשארו במדבר,

וזהו פי' המשל משל למלך שחלה בנו הינו ישראל הולכו למקום אחד הולכו במדבר מ' שנה ללמדם תורה ומצות ולהתרפאות מחטא המרגלים דכתיב **יהיו רועים במדבר מ'** שנה ועתידין לחזור עם משה ויאמר כאן ישננו כאן הוקרבו כלומר המקומות שאירע להם נסים.

ומיד דברי על הטכנולוגיות, רצוני לכתוב נקודה חשובה שאנשים חושבים שהטכנולוגיות עוזרים מאוד לחיים, ובני האדם משוחררים יותר מעול העבודה הקשה שהייתה מנת חלקם בימי העבר, ולדוגמא מביאים שיום כביסה של פעם עם הרבה שפשוף בידים ותליית הכביסה, הפך לפעולות פשוטות מהירות של דקות ספרות במכונת כביסה ומייבש, וכן על זה הדרך היום כביכול קל יותר בהרבה מאשר פעם והכל בזכות פלאי הטכנולוגיה.

אך טענתי לעומת זאת שלמרות כל פלאי הטכנולוגיות עדיין אדם עבד הוא לקורת גג משך עשרות שנים בשיא חייו, עשרות שנים עליו לשלם עבור דירת יחיד שבו יתגורר משך ימי חייו, ואולי יצטרך למוכרו בהמשך מפני חובותיו ולעבור ליחידה קטנה בלבד, וכאן נשאלת השאלה: איפה פלאי הטכנולוגיה?? למה עד היום אדם עבד נרצע הוא עבור קורת גג??

התורה הקדושה האריכה במסעות בני ישראל, וגם משה רבינו נדרש לכותבם על פי ה', כי משא בני ישראל במדבר לא היה חד פעמי, אלא מרומז בנביאים שלעתיד לבוא עם ישראל יחזור דרך המדבר לארץ ישראל, ויתכן שיחזרו בדיוק באותן מסעות בהם נסעו ביציאתם ממצרים, ואולי בכדי לתקן כל הנדרש וגם שבמסעם האחרון לא יזכר להם החטאים שחטאו באותם מקומות המפורטים בתורה, אלא תיקון מושלם יהיה בהם.

והמקור הראשון הוא **בישעיהו יב' י' ואנכי ה' אלקיך מארץ מצרים עד אושיבך באהלים פימי מועד, וכתב המצודות דוד "עוד אושיבך באהלים" - עוד יבוא זמן אשר תצא מהגולה ואושיב אותך בדרך באהלים כמו בימי הזמן ההוא שיצאת מארץ מצרים.**

וכמו כן **בישעיהו פרק מ' ג' "קול קורא במדבר פנו דרך ה'"** וכתב **רש"י**: קול - רוח הקדש קורא במדבר פנו דרך ה', דרך ירושלים לשוב גליותיה לתוכה: וכן **במצודות דוד**: קול קורא - כאלו קול מכריז ואומר פנו במדבר דרך ה' להשיב בו בני הגולה. ישרו בערבה - עשו בערבה דרך ישר לאלקינו כי הוא ילך לפניכם:

ולכן כתוב פסוק (ד) **כָּל גֵּיא יִנְשֵׂא וְכָל הַר יִגְבְּעָה יִשְׁפְּלוּ וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרְקָסִים לְבִקְעָה**: כמו שהיה במדבר ביציאת ישראל ממצרים שהארון עשה זאת לפני שעם ישראל הלך בדרך.

וכן **בישעיהו פרק לה א' יִשְׁשׂוּם מְדַבֵּר וְצִיָּה וְתִגְל עֲרֵבָה וְתַפְרַח פְּחַבְצֵלַת**: ח' **וְהָיָה שֵׁם מְסַלּוּל וְדָרְךְ וְדָרְךְ הַקֹּדֶשׁ יִקְרָא לָהּ לֹא יַעֲבְרֶנּוּ טְמֵא וְכַתֵּב הַרְדִּיק** ודרך הקדש יקרא לה - לאותה הדרך, כי עם קדש ילכו בה.

וקצת פלא וכי בעידן של ימינו מי ילך במדבר לארץ ישראל, הרי היום טסים במטוסים טיסה קצרה ביותר ואין צורך להפוך את המדבר למקום ישר וחלק ונעים להליכה במדבר כמו שהלכו לפני אלפי שנים??

וגם אם נתרץ שבזמן הגאולה אולי כל הטכנולוגיה תעצר (אולי כמו ששמעתי שיש פצצה אלקטרומגנטית שיכולה להחזיר את העולם אלפי שנה אחרונות בכך שהיא משתקת את כל הטכנולוגיה), והטבע יהיה מושלם שאפילו לחמים ועוגות יצמחו על העצים, ולכן יחזרו ללכת במדבר בלי מטוסים אלא בהליכה מושלמת כמו הליכתם במדבר ביציאת מצרים בדרך ישרה ונעימה במזג אויר מושלם בענני הכבוד, עדיין קשה מדוע שקיבוץ גלויות שרוב עם ישראל הידוע נמצא מעל ארץ ישראל אירופה וארה"ב ואפילו אסיה, **מדוע שיגיעו לארץ ישראל דווקא דרך מדבר סיני הנמצא בין מצרים לארץ ישראל??**

ונראה לתרץ על פי מה כתבתי בפרשת דברים שאחרי חטא המרגלים נגזר על משה למות במדבר מהטעם שכתוב **במדרש במדבר רבה י"ט י"ג על פסוק דברים ל"ג כ"א "ויתא ראשי עם"**, למה מת משה רבינו במדבר?? ומתרץ המדרש כדי לנחם מתי חוצה לארץ שלא יאמרו אין להם תחיה, ועתיד להביאם ולהכניסם הרועה עם צאנו, (ואולי זה

וטהר לבנו - מסעי

וכששוחתי זאת בפני קבוצת אברכים חשובים, נענה ראש כולל דיין מפורסם, שהיום בני אדם יותר עבדים ויותר משועבדים מימי העבר, בגלל המכשירים בעלי המסך הנמצא בחיקו ומנשקו ומחבקו כל רגע פנוי, שעבוד מוחלט לא לא אמות, אלא שעבוד מוחלט לשטח מצומצם ביותר של גודל כף יד כחות או יותר, שאפילו בשמחות אין יותר שיחת רעים אהובים אלא כל אחד בבלטה שלו שקוע עמוק עמוק מי ימצאנו, וגם כי אין דורש כי כל אחד מתחפר בבלטה שלו כעבד נרצע שאין לו אפשרות לדבר מקוצר רוח ועבודה קשה רח"ל.

אבל בורא עולם ברחמיו וכוחו הגדול יסיר מאתנו כל שעבוד, שאפילו לחם יצמח מושלם על העצים, כפי שדאג לכל צורכי הגשמיות באופן מושלם ב40 שנה שעם ישראל היו במדבר, ורק נהיה צמאים לדבר השם המתוקה מכל מתיקות והנאה שבועלם, ובקרוב ממש יבוא משיח ויגאלנו אמן ואמן.

אלה מסעי

ישראל, בכל זאת זה גרם שעם ישראל לא יושפלו בבריהה מפני האויב, וזה השבח "אלה מסעי" שהקב"ה חס על כבודם של ישראל שלא נתן להם צורך או דרך להתבזות ולברוח.

אומנם עדיין קשה קצת וכי מה הגדלות שמשך 40 שנה עם ישראל לא ברח, הרי הם היו במדבר ולא במקום ישוב? אומנם בים סוף שאולי חלקם רצו לברוח רק לא הייתה להם אפשרות, אך שאר ה40 שנה שהיו במדבר מלבד עמלק בתחילת המסע וגם בסוף המסע בתום ה40 שנה כשהגיעו לסיחון ועוג, לא היה להם לכאורה ממי לברוח? אז מדוע המדרש כותב שבכל המסעות במשך כל ה40 שנה לא הייתה להם בריחה?!

ואולי במשך 40 השנים שהיו במדבר היות והיה לעם ישראל עמוד ענן ועמוד אש גילה לכל שונאי ישראל איפה עם ישראל ואולי כך אכן מצא אותם יתרו, ובכל זאת לא התאגדו כל הגויים יחדיו לבוא להילחם נגד עם ישראל, מלבד עמלק שבא לבדו וזינב בעם ישראל.

כתוב במדרש רבה שמסעי בני ישראל על פי ה' אינו כמסעי גדולי עולם, שגדולי עולם ברחו מאויביהם ככתוב **ויברח יעקב ויברח משה ויברח דוד**, אלא "אלה מסעי".

שכל אותן מ' שנה שעשיתם במדבר לא הנחתי אתכם לברוח אלא הייתי מפיל שונאיכם לפניכם, במה שהייתי עמכם, ולא עוד אלא כמה נחשים וכמה שרפים וכמה עקרבים היו שם ולא הנחתי אותם להזיק אתכם, לכך אמר הקב"ה למשה כתוב את המסעות שנסעו ישראל במדבר כדי שיהיו יודעים מה הנסים שעשיתי להם.

ולכאורה קשה שהרי בים סוף קודם קריעת ים סוף היו קבוצות בעם ישראל שמרוב פחד רצו לחזור למצרים, ואם הדרך לא הייתה חסומה בים מצד אחד ואחורה חסומה על ידי המצרים יתכן שמרוב פחד עם ישראל כן היה בורח למדבר?!

ואולי דווקא לכן הקב"ה חסם אותם בים סוף שלא ינסו לברוח כי אין לאיפה, ולמרות שזה הרבה את פחדם של עם

אלה מסעי – 42 מסעות

במדבר, ובפרט שהדור שיצא ממצרים לא עשו את כל ה40 מסעות כי היו מסעות בסוף המסעות שנסעו רק לאחר פטירת כל דור יוצאי מצרים.

וזה דומה קצת לבלעם שביקש לקלל ונמצא מברך, ומצד שני כתוב בגמרא **סנהדרין קה'** שהברכות שבירך לא היו מושלמות, כי כל הברכות נהפכו חזרה לקללה חוץ מהברכה על בתי כנסיות ובתי מדרשות, ומעשה שטן הצליח שב 42 מסעות בפעם הראשונה בצאתם ממצרים נכשלו אותו הדור ונגזר עליהם מיתה במדבר, אבל בסוף זה יתהפך לטובה מושלמת שיתקנו את כל ה42 מסעות באופן מושלם ביותר בעת הגאולה העתידה יחד עם משה.

והודו לה' מצאתי דומה לדברינו בספר **עטרת ישועה תחילת שמות** שכתב שנודע שימי ספירת העומר וימי השובבי"ם הם בסוד אחד של שם ה' המורכב מ42 אותיות, ולמרות שימי הספירה הם 49, זה כי הוסיפו גם את 7 הכוללים. וזה "ואל"ה" שמות, שגם יוצא 42, שימי השובבי"ם הם לתיקון היסוד, כי "בני ישראל" **הבאי"ם מצרימ"ה"** ס"ת **מיל"ה**. ועיי' תיקון היסוד עיי' שם מ"ב יהי קיבוץ נדחים ויבוא משיח צדקנו, וזה שאמרו ז"ל בשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה ויצאה ממנו רות [סוטה מז.], כי כתוב במדרש, בלק, שבא ללוק דמן של ישראל, והוא בחינת פגם הברית שהוא כאילו שופך דמים ר"ל. ועיי' שם מ"ב הוא התיקון, וזה שהקריב מ"ב קרבנות, ועיי' זה יצאה ממנו רות שממנה נולד משיח, שעיי' התיקון יבוא משיחנו.

"זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה"

"תפול", ואולי יש לבאר ע"פ **המדרש** שבגלל שקרי עכן שפקק בגורל שגילה שמעל בחרם, לכן נלחמו שבט יהודה

42 מסעות נסעו עם ישראל במדבר, 22 מסעות קודם החטא, 20 מסעות לאחר החטא, ומשך מסעם לאחר החטא היה 38 שנה.

והתעוררתי נקודת מחשבה, שאולי יש קשר בין 42 מסעות בני ישראל שהיה בהם תיקונים גדולים ככתוב **באור החיים הקדוש בשם הזוהר** (זוה"ק ח"ב קנז.) שהליכת ישראל במדבר הייתה לברר ניצוצי הקדושה, שאנס איש הבליעל החונה **במדבר השמים**, ששם קנה מקומו, נחש שרף ועקרב, ודרכו שם עדת ה' להוציא בולעו מפיו, והוא הטעם שהיו ישראל חונים במקום אחד שנה, ובמקום אחר י"ב שעות, שהוא כפי מה שצריך לביורר הניצוצות שישנם במקום ההוא.

והנה כנגדם מצאנו 42 קורבנות שהקריב בלעם הרשע כשרצה לקלל את עם ישראל ונמצא מברך, כי הקב"ה הפך את קללותיו לברכה, ואולי יש קשר בין 42 קורבנות בלעם ל42 מסעי בני ישראל, שכפי שעם ישראל תיקנו במדבר תיקונים גדולים כך רצה בלעם ב42 קורבנות לעשות תיקונים גדולים נחת לבורא עולם בכדי שישכים עמו לקלל את עם ישראל, ולכן כתוב בגמרא סוטה מז' שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה ויצאה ממנו רות שיצא ממנה משיח, עד כדי כך גודל עוצמת התיקון של מבי' שעשה בלק, ולעומת זאת עשו בני ישראל במסעות במדבר.

ויתכן שלכן כאמור עם ישראל בעת הגאולה העתידית יחזרו על כל המב' מסעות יחד עם משה רבינו בכדי לתקן באופן מושלם בלי חטאים ובלי נפילות לעומת המסעות הראשונים שנכשלו בחלק מהמסעות בחטא שעל כן מתו

במדרש רבה נג' ו' מקשה וכי הארץ נופלת הרי כתוב והארץ לעולם עומדת? ולכן רש"י מבאר ב 2 הסברים מדוע כתוב

וטהר לבנו - מסעי

שהרי הכל לפי רבוי השבט חילקו את החלקים, בכל זאת לאחר שקבעו את גודל החלקים על פי הסברא כביכול, נקבע הדבר על ידי גורל, והגורל היה ע"פ רוח הקודש.

וממשיך רש"י כמו שמפורש ב**ב"ב** (דף קנ"ב) שאלעזר הכהן היה מלוּבש באורים ותומים, והשבטים היו כתובים ב**ב"ב פתקים** ו**ב"ב גבולים** ב**ב"ב פתקים**, ובללוּם בקלפי, והנשיא של כל שבט (שהוא גם בפשטות יכוון שהיה בס"ד לטובת שבטו) היה מכניס ידו בתוכו ונוטל שני פתקים ועולה בידו בדיוק הפתק של שם שבטו וגם הפתק של הגבול המפורש לו, והגורל עצמו היה צווח ואומר אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני. ומציין רש"י שלא נחלקה הארץ לפי גודל השטח אלא לפי ערך ושווי השטח, כי יש שטח משובח מחברו, אלא בערך ושווי כספי.

ולפי זה היה כאן עוד סימן ברור שהגורל הוא אמיתי ומאת ה', כי ראו פלא עצום, שמה שהחלקים שתכננו בהיגיון לתת לשבט מרובה, בדיוק יצא בקופסא הפתק לנשיא השבט גם את שם שבטו וגם את החלק שתכננו עבורו, (כאן ברש"י לכאוי משמע שבקלפי אחד היו 24 פתקים והנשיא נטל ממנו 2 פתקים – אך מלשון הגמרא שם משמע שהיו 2 קלפיות 12 פתקים של שבטים בקלפי אחד ועוד קלפי שבו 12 פתקים של הנחלות), וגם רוח הקודש צווחת ומודיעה שהחלק הזה שייכת על פי ה' לשבט הזה.

ואחרי כל הסימנים הללו קשה ותמוה מה עוד שייך לחשוש שבגלל טענות עכן על שיצא מועל בחרם ע"י הגרלה, בטענה שהגרלה לא אמיתית ממש, מכוח זה יבואו אנשים גם לפקפק בגורל על חלוקת ארץ ישראל שהוכחה כאמיתית בלי מקום לספק כלל?!

ונראה לתרץ כפי שהמציאות מלמדת אותנו גם היום, כי הנה בעת המעילה בחרם, כשיצא הגורל שהמועל הוא משבט יהודה ובפרט כשעכן פתח פיו בטענה שהגרלה לא מחייבת, כי הנה תעשו הגרלה בין יהושע ואלעזר גם יצא תוצאה על אחד חף מפשע, אזי שבט יהודה התמרמרו וכעסו על השם רע שכביכול מנסים להדביק על שבטם, והתחילה מלחמת אחים כמובא ברש"י בנביא שם, וכאשר יש התמרמרות אנשים מתפזרים בטענותיהם ומתמרמרים לכל הכיוונים - כביכול מאבדים ראש ומאבדים כיוון הגיוני לגמרי, כי הם יתמרמרו גם על דברים ברורים ברורים ונכוחים בלי מקום לספקות ולטענות קיפוח.

וממילא הם או אחרים יתפתו בליצנות לקטר על אמיתות ההגרלה או יפקקו בהגינותה, בפרט אם נפרש שאכן הכינו חלקים בהיגיון לפני הגורל, (ולא כדעת הגאון, שטוען שחילקו אזורים בארץ ועל זה עשו הגרלה, ולאחר מכן הוסיפו לשבט גדול משטח של שבט קטן שלידם, - ויש הרבה דעות בעניין הסבר הפסוקים, אבל בפשטות הנלעג"ד בפסוקים וברש"י קודם הגורל כבר נצטוו ע"פ ה' להגדיר חלקים לא שווים לשבטים אלא לפי גודל השבט - דהיינו לפי ראשים יקבלו), אם כן יתכן שיטענו כטענת הליצנות של קרח שמשה המציא חוקים לא הוגנים מדעתו ה' הסכים עמו כביכול, וגם כאן יטענו שהקב"ה ראה שזה מה שסיכמו קודם הגורל, לכן הקב"ה עשה שההגרלה ורוח הקודש יהיו תואמים בדיוק למה שבני אדם החליטו קודם, וזה טענה אפיקורסית ורק ליצינים טוענים טענות כאלו, וכך הוגדרו טענות קרח.

ואומנם וכאמור, לפעמים כאשר אדם ממורמר הוא מתעלם מהאמת ובורח למחוזות לא נכוחים ולא מדויקים, ומנצל כביכול פרצה לערער ולפקפק בכל חוק שגרם לו להתמרמרות ומתלוצץ על כל דבר נכון וישר.

עיון בקצרה בעניין ההגרלה על חלוקת הארץ

לאלה תחילת הארץ, או 99 וחצי שבטים כמבואר לכאוי בפרשת מסעי לדי' גי' "זאת הארץ אשר

נגד השבטים ומתו רבים, עד שהודה עכן ועצר את המשך שפיכות הדמים, ואולי לכן כתוב "תיפול" שע"י "נפילת" היהודים התחדד והתאמת גם ההגרלה שעשה יהושע לחלוקת הארץ, וכפי שכתב רש"י יהושע ז' (יט) "שים נא כבוד" – שעכן התחיל להוציא לעז על הגורל, אמר לו: בגורל אתה בא עלי, אתה ואלעזר הכהן גדולי הדור אתם, הטל הגורל על שניכם, ויפול על האחד. אמר לו יהושע: שים נא כבוד, בבקשה ממך, אל תוציא לעז על הגורלות שבו עתידה הארץ ליחלק: ולכן כשעכן הודה למרות המוות שגרם במלחמת אחים בכל זאת זכה לעולם הבא.

ולכאורה האם היה חשש שבגלל טענות והלעז שטען עכן על ההגרלה ממילא יפקקו גם בגורל שעשו על חלוקת הארץ, וכי עבודת יום כיפור לא בנויה על הגרלה בין 2 השעירים, וברור שיש בגורל על פי ה' גילוי אמיתי על רצון הבורא יתברך, ומה גם שבהגרלה על חלוקת הארץ ראו בחוש שהיא מגלה את האמת בלי מקום לוויכות, שהרי כי הנה כתוב על צורת ההגרלה על חלוקת הארץ "על פי הגורל" – ופרש"י: הגורל היה מדבר, שנתחלקה ברוה"ק, כלומר בשעה שיצאו הקלפים היה הקול עולה עם הקלפים ואומר אני גורל של תחום עכו עליתי לשבט פלוני, ולכך נאמר ע"פ ה', ומוסיף רש"י מדוע לא הספיק הגורל ע"פ ה', הרי כפי שטענתי קודם עיקר גדול בעבודת יום כיפור תלוי בגורל, איזה שעיר לה' ואיזה לעזאזל, אלא היות ויש שבט שיש בו ריבוי אוכלוסים ויש שבט שיש לו מעט אוכלוסים, וא"כ למה חלקו בגורל, הרי שמא יפול לשבט מרובה באוכלוסין חלק מועט, לכן פירש שהגורל היה על פי רוח הקודש.

ולכאורה צריכים להבין את כוונת רש"י, שעל הטענה שיתכן ששבט גדול יקבל נחלה קטנה כי זה מה שיצא בגורל, ועדיף היה לחלק על פי גודל השבט בלי הגרלה, על זה לא עוזר שיש בת קול ורוח הקודש שאומרת מה חלקו של כל שבט, ואם תאמר שככה ידעו בבירור שזה רצון הבורא יתברך וכך גזרה השגחתו יתברך, גם אם השבט הגדול יקבל נחלה קטנה זה רצון הבורא, א"כ מדוע לא מספיק לומר שהגורל היה ע"פ ציווי ה' וגזרתו שכך תתחלק הארץ, ומדוע יש צורך בתוספת הבת קול?!

אלא יתכן, שהיות ויתכן ויהיו שבטים ממורמרים בנחלתם, כי יחשבו שקיבלו חלק לא הוגן, לכן קבע הקב"ה שיחד עם ההגרלה תהיה רוח הקודש ובת קול שכולם ישמעו שזה לא רק מזל אלא בחוש רצון הבורא שצועקת מעל דרך הטבע, זה נחלת יהודה וזה נחלת שמעון וכו', כך גם בתוצאה ממרמרת אף אחד לא יפקפק, כי מלבד ההגרלה שלעיתים נראה שזה אולי כיד המקרה, למרות שזה ממש לא נכון, כאן נסתמה פרצה מוטעית זו, כי כולם שמעו יחד עם ההגרלה את הבת קול שקבעה שההגרלה בחלוקת הארץ היא אמיתית בלי שום מזל או מקרה אלא חד משמע בלי שום ספק זה רצון הבורא ית'.

כמו כן בפרשת פנחס לאחר שנמנו כל 12 שבטים, כתוב בפרק כ"ג גי' "לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות", "לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו", אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו, על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט:

ופרש"י "לרב תרבה נחלתו" - לשבט שהיה מרובה באוכלוסין נתנו חלק גדול, ואכן לא היו החלקים שווים לשבטים, אלא שווים לכל אדם (ודבריו מפורשים בפרשת ויחי שכתב שנתחלקה הארץ למנין גולגולותם וע"י שיטה מקובצת ב"ב שם שלכאורה זה נגד מסקנת הגמ' בב"ב),

יש לעיין האם הייתה הגרלה ל12 שבטים כמוכח בגמ' ב"ב קנא, וכמשמעות הכתוב בפרשת פנחס –

וטהר לבנו - מסעי

עשו שוב הגרלה ל7 הנותרים?? וכ"כ האם לא הייתה הגרלה ל12 שבטים??

וידידי הרה"ג שמואל מישקובסקי שליט"א הציע שאכן תחילה הגרילו ל12 וכך ידעו שבני גד ובני ראובן אכן ימלאו את התחייבותם, ואולי שמה שכתוב שעשו הגרלה ל9 וחצי שבטים הכוונה שהם מתוך ה12 שהגרילו יזכו וינחילו באר"י, ועיי **העמק דבר** במסעי שם שכתב: כאן החליט הקב"ה לרצון בני גד ובני ראובן. ולא תלה עוד בתנאי. ועדיין צ"ע.

תתנחלו אתה בגורל אשר צוה ה' לתת לתשעת המטות וחצי המטה", ואילו **ביהושע** יח' כתוב שיהושע עשה הגרלה ע"פ חלקים ששרטטו גבולותיהם רק ל 7 שבטים, אומנם כתב **רש"י**: שראובן וגד וחצי שבת מנשה כבר קבלו נחלתן בעבר הירדן, ובארץ כנען כבר נפל גורל ליהודה ולאפרים ולחצי שבת מנשה,

ומשמע מדבריו שקודם ההגרלה על 7 חלקים היה הגרלה שכללה את שבת יהודה וכו' דהיינו 9 וחצי שבטים כצווי התורה בפרשתנו, רק קשה א"כ מדוע

3 ערי מקלט בחו"ל ועוד 3 ערי מקלט בארץ ישראל, עניינם

בני ברק, בעת למדנו נביא נחום, ששם הנביא מתנבא על חורבן אשור על כשדים/בבל שיהרסו אותה לגמרי, והנה **בפרק ב' פסוק י'** כתוב בנביא **"בזו כסף בזו זהב ואין קצה לתכונה, כבד מכל כלי חמדה"**, ומסביר **המצודת דוד** "בוזו כסף - אתם אנשי כשדים שללו הכסף והזהב ואין סוף אל העושר שתקחו מאשר הכינו אנשי נינוה לעצמם. "כבוד" - ר"ל שם תמצאו כבוד היקר מכל כלי חמדה והוא כבוד ניצחון המלחמה.

אומנם בחבקוק א' ט' כתוב "כולה לחמס יבוא מגמת פניהם קדימה ויאסף כחול שבי", ומפרש **המצודת דוד**: **בבל**, כולו בא בעבור החמס, דהיינו לשלול שלל ולבוז בז, ואינם נלחמים בעבור כבוד הניצחון, ולכן הבללים הורגים את כולם ואינם משאירים שארית. "מגמת פניהם קדימה" - דהיינו שכל מחשבותם לשלול שלל ולשוב מיד לארצם שהיא בצד קדמה - מזרח, ולכן הם שורפים ומחריבים את הערים שכבשו ואינם מניחים שארית, ולא כשאר המנצחים שמחשבתם להישאר בהערים שכבשו, ולכן הם לא הורגים את כולם ולא שורפים את הכל.

ואכן כוונת הנביא, שבדרך הטבע כל עם אדיר וחזק, שואף לכיבוש שטחים ולהגדלת שטחיו, אבל כלפי בבל הקב"ה התערב בתאוות שלהם, ובדרך פלא מנע מהם את תאוות הניצחון, רק בשביל הצלת עם ישראל, שממלכת יהודה תגלה כולה לבבל, כך כלל העם יתחזקו מהחשובים שגלו קודם והתבססו קצת כי החשובים גלו מתוך כבוד, וכך באחדות עם ישראל, ישרדו את שנות הגלות עד עצם היום הזה בשמירת התורה והקדושה שנצח ישראל לא ישקר!!!

ונסיים בדברי המדרש, אמר הקב"ה בעוה"ז ע"י עונות גלו ונתפזרו בשערי הארץ, אבל לעתיד לבוא דברים לא "אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך" וכן בישיעה יא' "ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ", וכן ישעיה אומר שם לה' "ופדויי ה' ישובו ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה":

מובא במדרש רבה כג' (יד) "והקריתם לכם ערים" וכתוב "שש ערי מקלט", שהם 3 בא"י במערב, ו3 בחו"ל - בעבר הירדן במזרח בני ראובן ובני גד וחצי שבת המנשה.

והנה אתה מוצא שסנחריב הגלה את עשרת השבטים - ממלכת ישראל ב3 גליות, גלות ראשונה הגלה את ראובן וגד וחצי שבת המנשה ובשניה את שבת זבולון ושבת נפתלי, ובשלישית הגלה את שאר שבטים.

כמו כן נבוכדנצר גם הוא את שבת יהודה ובנימין - ממלכת יהודה ב3 גליות, בראשונה הגלה את יהויקים ובשניה את יהויכין ובכבוד כגבירה שנאמר "כי הנני משלחם כגבירה", השלישית נבזראדן הגלה את צדקיהו ושאר העם.

ומסביר המדרש, שהיה סנחריב קוזמוקרטור ששלט בכל העולם לכן בכל גלות הגלה את היהודים למקום שונה כך הוא ערבב אותם לגמרי, ונטמעו בין העמים, אבל נבוכדנצר מלך בבל הגלה את כל 3 הגלויות של ממלכת יהודה רק לבבל שהיא הייתה המדינה היחידה שהייתה לו.

ונראה מדברי המדרש שהגלויות שהם 6 כנגד 6 הגלויות, ויתכן עוד שגם החלוקה פעמים של 3 3 גם זה מקביל זה לזה.

דהיינו, שגי' ערי מקלט מחולק ל2 אזורים חו"ל וארץ ישראל, זה כנגד 2 הגלויות גלות י' השבטים וגלות יהודה, שהם כביכול התקדשו יותר מעשרת השבטים כי הם משמרים דרך ה' עד ביאת המשיח לעומת עשרת השבטים שנטמעו בין האומות.

וכשם שהקב"ה קבע 3 ערי מקלט בכל אזור, כך הקב"ה קבע 3 גליות בכל גלות וגלות, בהם נתן פרק זמן לנוס שמה כל חוטא לחזור בתשובה כך שימנע הגלות.

ולפי זה תורף קושיה עצומה שהתקשתי בה אני ותלמידי המצויינים בכיתות ז' ת"ת "תורת אמת"

וטהר לבנו - מסעי

זזה מלמדנו, שבורא עולם ברחמיו מתכנן כל פרט ופרט, וגם בממשלת רשע במהלך כל שנות הגלות, הקב"ה התערב ברצונם ואפילו בתאוות הרשעים, עד כדי כך שמכתיב להם איזה תאוות יהיו להם ואיזה לא, ולפעמים מציאות זו מפתיעה היא עד למאוד, עד כדי מוזרות.

ובכל זאת כי הקב"ה ברחמיו גם בעת חושך לעם ישראל, גם כשיש עת צרה גדולה ליעקב בכל זאת ממנה ייוושע, הקב"ה בונה גאולה לעם ישראל בכל מצב ובכל מקום גם בדרכים מפתיעות וגם בדרכים הכי לא הגיוניים והכי לא צפויים, גם נגד כל שכל הישר, העיקר להטיב לנו בניו היקרים לו תמיד.

האם מותר לרוצח בשגגה להרוג את גואל הדם, וכן האם לרודף מותר להרוג את הבא להציל.

את הרודף אינו נהרג עליו, אבל במקום שיש מצוה לרודף באמת נהרג עליו אם נתהפך הרשע להורגו.

והביא את דברי הספרי שהובא בילקוט, "ומצא אותו גואל הדם", פרט "למצא הוא לגואל הדם", ופירש בזית רענן, שהיה מחשבה להגיד שמותר לרוצח בשוגג להרוג את גואל הדם, משום הבא להורגך השכם להורגו, לכן מלמדת התורה שאסור לרוצח בשוגג להרוג את גואל הדם. וטוען הערוך לנר שלפי זה הספק המשנה למלך מפורש בספרי, ומדיוק בפסוק אכן אסור לרוצח להרוג את גואל הדם, ולכאורה אסור להרוג בין אם גואל הדם זה רשות ובין אם זה מצווה, ולפי זה היה אסור לזמרי להתהפך ולהרוג את פנחס.

ולפי זה אם גואל הדם רשות צ"ע מהספרי שדייק מפסוקים נגד דברי הראשונים ר"ן ורבינו ירוחם ועוד שכשאין מצווה רק רשות מותר לרוצח או לרשע להרוג את רודפו? ולכן טענו שהיה מותר לזמרי להרוג את פנחס?

אומנם לענ"ד אין ראייה מהספרי נגד דעת הראשונים, כי שם הלימוד שלא יחפש הרוצח בשוגג את גואל הדם ולהשכים להורגו בכדי שלא גואל הדם לא יחפשנו ויפתיעו להורגו, אבל אם מצאו גואל הדם ובא להורגו אז מותר לרוצח בשגגה להילחם ולהציל עצמו, כי הוא לא מצא את גואל הדם אלא עדיין מתקיים כאן "ומצא אותו גואל הדם".

את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען ערי מקלט תהיינה

הישיבה זצ"ל, שגם הוסיף שלא מצאנו בזמן הזה שיש במקומות הללו נטייה לרצוח??

ועוד יש לתמוה, איך יתכן שה 2 וחצי שבטים לא נבהלו ולא ברחו מההסכם המפחיד, וכי לא מפחיד אותם לגור במקום שיש פי 4 רוצחים מאשר בארץ ישראל? הרי כל אדם טוען שמוסר נפשו בשביל הפרנסה זה בשביל הדאגה שלו לילדים, וסכנת נפשות לא לילדים לא מרתיעה אותם, מילא אדם בודד לא איכפת לו, אבל שבטים שלמים?

ועוד יש לתמוה, שהרי נוספו עוד 42 ערים ששימשו כערי הלווים, וערים אלו התחלקו בין כל השבטים, עכ"פ יוצא שרוב ערי המקלט היו בארץ

הערוך לנר מכות יב' מביא שהמשנה למלך בהל' רוצח (פ' א') נסתפק ברוצח בשגגה שמצאו גואל הדם, אם נתאמץ הרוצח והרגו לגואל הדם אם נהרג עליו או לא?

ובמנחת חינוך רצו' כז' כתב שיש מצבים אשר רק לנרדף בעצמו יכול להרוג את הרודף אבל לא אדם אחר, והביא דעת המשנה למלך גבי רוצח בשוגג שיצא מעיר מקלט שרשות ביד גואל הדם להורגו, אבל אם הרוצח הרג את הגואל אינו נהרג עליו.

והראיה לכך, שאילו הרגו זמרי לפנחס לא היה נהרג עליו שפנחס נחשב רודף – סנהדרין פב', למרות שפנחס רדף אחריו בהיתר. וזאת כיון שאין מצוה ביד הרודף/פנחס רק רשות (קנאים פוגעים בו זה רשות ולא חובה).

אבל באיש אחר שהרג את גואל הדם או את פנחס - בודאי נהרג עליו כי בחנם הרגו כיון שחבירו לא עשה שום עבירה ברדיפה, ורק הנרדף בעצמו אינו נהרג. ובמקום שיש מצוה לרודף כגון הרודף אחר הרודף, אם הרודף הרשע הרג את רודפו במצוה – חייב מיתה.

והנה הערוך לנר מחדד שמה שהוכיח המשנה למלך מן רבינו ירוחם (ויש גם מקור לכך ברמ"ה סנהדרין פב' וכן בר"ן שם) שאין נהרג הרשע, זה דוקא במקום שהרודף לא מצווה להרוג, רק רשות בידו – כמו פנחס, בזה נאמר שאם התאמץ והרג

תלמידי היקר אברהם לויני"ו הביא את דברי רש"י (מדברי הגמרא מכות ט') שאע"פ שבארץ ישראל 9 וחצי שבטים ואילו בחו"ל קיבלו רק שנים וחצי שבטים, בכל זאת השווה הקב"ה מספר ערי המקלט של ה 2 וחצי שבטים של חו"ל, למספר ערי מקלט שבארץ ישראל, משום שבגלעד יש הרבה רוצחים ככתוב (הושע ו) "גלעד קרית פועלי און עקובה מדם". ומסבירים המפרשים שבגלל שיש זלזול בחיי אדם לכן יש הרבה רוצחים בשגגה.

אבל טוען תלמידי היקר, למה באמת יש שם הרבה זלזול בחיי אדם, ויותר מזה קשה וכי הקב"ה קובע מראש שהם יהיו רוצחים?? **ובעצם** זכה תלמידי היקר לשאול את שאלת מן ראש

וטהר לבנו - מסעי

אלא היות וגרים שם אנשים שיש להם חמדת ממון, וכפי שכתב רש"י במדבר פרק לב פסוק טז' על הפסוק שאמרו בני גד ובני ראובן "נבנה למקננו פה" - חסים היו על ממונם יותר מבניהם ובנותיהם שהקדימו מקניהם לטפם. אמר להם משה לא כן עשו העיקר עיקר והטפל טפל בנו לכם תחלה ערים לטפכם ואחר כך גדרות לצאנכם :

ואומנם כשיש חמדת ממון שחשוב להם יותר מבניהם, הרי תוצאה טבעית של חמדת ממון זה מריבות, וכיש בעיה ביראת שמים מגיעים לידי רציחות, ולכן התורה מבליטה להם את הסכנה שבערי חו"ל, ועד כדי כך משה רבינו למרות שידע שלא יסיים את המצווה בכל זאת השקיע להפריש את 3 ערי המקלט שבחו"ל, בכדי להמחיש להם שיש אפשרות טבעית לריבוי רציחות בחו"ל בגלל תאוות הממון.

ואולי היות וסיכון זה הוא כביכול חלק מהעסקה של תאוות הממון, לכן הם לא נבהלו מההפחדה, ואולי גם חשבו לעצמם היות והקב"ה נתן לנו מרעה רב ועצום, אדרבא עדיף לנו לגור במקום שיש מקנה רב כך לא נרעה בשדות אחרים, ונמנע מגזל וממריבות וכפי שטענו בפני שיש מפרשים בכך את סיבת רצונם להישאר בעבר הירדן.

אבל, מכך שמשה רבינו הוכיח להם שממונם חביב עליהם יותר מבניהם ובנותיהם, וגם תיקן את לשונם, הרי זה היה אמור להוכיח להם, שבנקודה הפנימית לא בל תשחית איכפת להם (וכפי שאכתוב בפרשת דברים על שקרעו את הרכוש במלחמת עוג – בפסוק "בזונו לנו"), ולא האמונה שהתברכו בצאן רב בכדי שירעו בחו"ל ללא חשש גזל ומריבות, אלא תאוות ממון שהיה עליהם להסיר מעצמם.

ללמדנו שלפעמים אנחנו מרמים את עצמנו שאנחנו פועלים לשם שמים, אבל באמת בנקודה הפנימית הסיבה היא ממש לא לשם שמים, ועד כדי כך אנחנו מרמים את עצמנו ומשוחזדים להאמין בשקר העוטף את מעשנו, שגם כאשר נשמע ונראה שהנקודה הפנימית שלנו היא רעה ולא טובה, לא נקבל את המסרים הללו, אלא נתעקש להאמין בשקר שנוח לנו לחיות על פיו, וזה נוגע בהרבה תחומי חיים, ובהרבה ויכוחים ומריבות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ומחלוקות בין קהילות.

ורק מי שרגיל ללמוד מוסר הרבה בכל יום, ואחד שרגיל לעשות חשבון נפש אמיתי, ואדם שרגיל להתבונן ולקבל באמת מוסר שמקבל מכל אדם, איש כזה קל לו יותר להגיע לחקר האמת של פעולותיו ולתקן מעשיו כראוי באמת.

3 ערי מקלט בחו"ל וכנגדם ה3 שבישראל – כנגד גלות 10 השבטים וממלכת יהודה

גלות ממלכת יהודה על ידי מלך בבל, שגם היא הייתה ב3 שלבים בכדי לעוררם לחזור בתשובה, **ואומנם** הם זכו כביכול להיות קשורים לארץ ישראל שלא נאבדו במשך אלפיים שנות הגלות, אלא גלות זה קשורה וכרוכה עד עצם היום הזה לארץ ישראל.

ישראל, כי מתוך 42 היו לפחות 36 ערים לתשעת השבטים גם בלי לחשב את חצי שבט המנשה, ועוד 3 מתוך 6, יוצא שבאר"י יש לפחות 39 ערים שמשמשים למקלט לרוצחים, לעומת כ11 ערים ל2 וחצי שבטים שהתגוררו בחו"ל, ואין כאן ריבוי רציחות כ"כ כמו 3 כנגד 3 שזה אכן אחוז גבוה מאוד של ערי מקלט כשמדובר 2 וחצי שבטים לעומת 9 וחצי שבטים?

ונכון שה6 ערים הראשיים קולטות בין לדעת/בכוונה ברח לשם ובין שלא לדעת הוא מוגן בעיר זו, ואילו שאר ה42 ערים לדעת קולטות אבל שלא לדעת שיודעים שלא ידע וכגון שהובא לשם כשהוא ישן (ריטב"א), אינן קולטות ואינו מוגן שם, וב"ה זכיתי לכוון לקושיית הרמב"ן בפרשתינו.

ואכן שלא לדעת זה כמעט לא מצוי, וממילא ההבדל בין עיר מקלט מתוך ה6 לעיר מקלט מתוך ה42 כמעט לא מורגש בפועל.

ועל זה עונה הרמב"ן שבכל זאת בולט העניין שבשש הערים העיקריות עבר הירדן קיבלו חצי למרות שהם רק 2 וחצי שבטים בשיעור שווה כמו כל 9 השבטים שבארץ ישראל, ומשמע מהרמב"ן שזה לכבוד משה שהוא הפריק את חציין, שקיים חצי המצווה בעיקר הערים. **אומנם בגמרא מפורש** שיש כאן עניין של "נפישו רוצחים", שבחו"ל יש יותר רוצחים?!

ואולי התשובה היא, שהקב"ה רצה לעורר את ה2 וחצי שבטים, שיפחדו לקבל חלקם בחו"ל, כי "נפישו רוצחים", שיתעוררו לטעון שאם המקום מסוכן לנו ולילדינו אנחנו מוותרים על מקום המרעה לצאן הרב שזכינו לו, כי בטיחות הילדים מעל הכל.

ויתכן "שריבוי הרוצחים בחו"ל" זה לא בגלל האויר ששם, וכפי שהזכיר הרמב"ן טרם קושייתו,

ללמדנו שלפעמים אנחנו מרמים את עצמנו שאנחנו פועלים לשם שמים, אבל באמת בנקודה הפנימית הסיבה היא ממש לא לשם שמים, ועד כדי כך אנחנו מרמים את עצמנו ומשוחזדים להאמין בשקר העוטף את מעשנו, שגם כאשר נשמע ונראה שהנקודה הפנימית שלנו היא רעה ולא טובה, לא נקבל את המסרים הללו, אלא נתעקש להאמין בשקר שנוח לנו לחיות על פיו, וזה נוגע בהרבה תחומי חיים, ובהרבה ויכוחים ומריבות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ומחלוקות בין קהילות.

3 ערי מקלט בחו"ל וכנגדם ה3 שבישראל – כנגד גלות 10 השבטים וממלכת יהודה

הבאתי קודם את דברי המדרש רבה ש3 ערי מקלט שבעבר הירדן זה כנגד גלות עשרת השבטים, שהגלה אותם אשור 3 פעמים בכדי לעוררם, ויתכן שמהם לא נשאר זכר בימי הגלות הארוכה וזה מרומז כביכול ערי מקלט שהם בחוץ לארץ, ואילו 3 ערי מקלט שבארץ ישראל זה כנגד

וטהר לבנו - מיסעי

ז' מהירושמי שביום שהמליכו את ירבעם בן נבט השרים דרשו מירבעם לעבוד עמם עבודה זרה, ולכן למרות שידעו שעגל הזהב הוא שקר נתעב, ובית המקדש זה המקום הקדוש לה', בכל זאת הם בחרו בעגלי הזהב.

ואם תאמר העם לא בחר בזאת, הרי כתב רש"י **מלכים ב'** י"ב ש"ע ישראל נמנעו מלעלות לרגל אבל נחתם גזר דינם לגלות בימי הושע בן אלה.

כי עד עכשיו תלו הקלקלה במלכיהם שאסרו לעלות לרגל, ועתה שהתיר הושע בן אלה לעלות לרגל, לא היה לעם ישראל במי לתלות, וזהו שאמר הושע בן בארי (שם ה' ג) **"כי עתה הזנית אפרים נטמא ישראל עתה נגלית רעתכם"**

"זאת הארץ אשר תיפול לכם בנחלה"

אומר המדרש, מה עשה הקב"ה, **נטל שר הארץ וכפתו והפילו לפניו** שנאמר **"ראה נתן ה' אלקיך לפניך את הארץ"** וכי לפניו הייתה, הרי עדיין לא נכנסו לתוכה? אלא שהפיל שר של ארץ כנען ואומר להם **"עלה רש אל תירא ואל תחת לא מן הנפילים ולא מן עם רב"**.

ולכאורה, עם ישראל קיבלו הוכחה ניצחת וחתכת שה' כבר ניצח את כוח גויי הארץ, וממילא אין שום סכנה, ובעצם הוכחה זו נתן להם ה' עוד קודם שהתעורר הספק בין העדים, שהרי הפסוק **ראה נתן ה' מופיע בדברים א'** כא' מיד כשהגיע לקדש ברנע, ורק לאחר מכן כתוב בפסוקים שבקשו לשלוח מרגלים, ואם כן איך בכלל התקבלו דברי המרגלים שה' לא יכול לנצח את הגויים, הרי כבר הוכיח להם קודם שהגויים נוצחו כבר, ואין כאן מקום לטעון רוב דעות מנצח.

ואולי למרות ידיעת האמת קודם, לפעמים כשניצת אש של מחלוקת ומרד, **קשה מאוד להפסיק את הרוע** ואת המחלוקת והחוצפה ולהודות שטעינו ובכלל לא היינו אמורים לחלוק ולמרוד, **וזאת למרות שברור בלי ספק שטעו**.

הברכה החביבה ביותר בברכת המזון

לתורה, שלכן **אומרים פעמים יראת שמים בתפילת קידוש החודש**, בהתחלה **"חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא"**, ואחרי זה אומרים **"חיים שיש בנו אהבת תורה ויראת שמים"**, ולמה פעמים?

כי יראת שמים שמגיעה דרך תורה אינה דומה ליראת רגילה שהיא יראת העונש מהחטא, אלא יראת הרוממות מעוצמת גדלות הקב"ה מתוך עוצמת חוכמת התורה שאין לה סוף. וכמו כן גם **"חסד"** קשור גם לתורה ככתוב **"תורת חסד"**, וכחבר הגמ' **בסוכה** הכוונה ללמוד לשם שמים, או ללמוד על מנת ללמד.

ולכאורה א"כ **"חיים"** קשור לתורה למה נכתב **"חיים"** כמושג נפרד מתורה?

וייתכן שבחיים כתוב תוצאה של לימוד תורה, שנגיע ליראת שמים **ע"י התורה ולמתיקות**, כי יראת הרוממות זה לא פחד של אימה מעונש אלא התפעלות עצומה ושמחה שזכינו לעבוד את הבורא הגדול והעצום, ולכן **יש חן לירא שמים מתוך רוממות ה'**, כי כולו ממתקים, וכולו שמחה שזכה להתחבר לעוצמת הבורא הגדול והנורא, ואכן מכזה רב התלמידים ישמחו ללמוד תורה, כי הוא יתן **מתיקות התורה ומתיקות עבודת ה'**, ולא חרדה ופחד שלא כל אדם סובלו, וכדרישת התורה **"תחת ה' עבדת את ה' אלוקיך בשמחה"**, כי בעבודת ה' בשמחה אתה ובניך ותלמידך יתחברו באהבה לתורה ויחזיקו בתורה כי מתוקה היא ולא מפחידה היא ולא סבל היא, אלא לזכות את ישראל היא.

ואולי יש מכנה משותף בין 2 וחצי שבטים שהתגוררו בחוץ לארץ שהם קיבלו 3 ערי מקלט לרמז שהם בסיכון גדול לרציחות בגלל תאוות הממון שלהם, וכאמור במאמר הקודם, שבכל זאת הם לא ביקשו לבטל את ההסכם ולעבור לגור בארץ ישראל, כי התברר האמת הפנימית של בקשתם להתגורר בחו"ל.

וכן עשרת השבטים מלכות אפרים, להבדיל אלף הבדלות, גם עשרת השבטים באו בגישה שנמאס להם לעבוד בשעבוד קשה של מיסים למלך ירבעם מזרע דוד המלך.

אבל האמת הפנימית הייתה מחרידה שראשיהם **רצו פריקות עול, ולעבוד עבודה זרה** כפי שהביא רש"י בהושע ז'

במדרש רבה נ"ג י' מקשה וכי הארץ נופלת הרי כתוב והארץ לעולם עומדת? **ומתוך**, שכשבאו המרגלים והוציאו דיבה על הארץ כעס עליהם משה, אמרו לו כל ישראל משה רבינו הרי המרגלים הן 10 שמעידים שסכנה לעלות לארץ ישראל, ואתה לימדת אותנו שעי"פ שני עדים יקום דבר?!

ולכאורה קשה שהרי הושע וכלב היו 2 עדים שהעידו שטובה הארץ מאוד מאוד, וטענו שאין סכנה, כי ה' ינצח את כל עמי כנען, והרי לפי הכללים **עדים כנגד עדים מבטלים את כל העדויות**, כי זה עדות המוכחשת, ו2 עדים כוחם כמאה עדים? ומה פתאום עם ישראל המשיך לטעון שעליהם להאמין ל10 העדים?

אלא מסבירים **מפרשי המדרש** שבנתונים שראו לא היה ויכוח בין המרגלים ליהושע וכלב, כי כולם הסכימו שהפירות ענקיים ויש שם אנשים ענקיים, רק הויכוח היה בפרשנות האם יש סכנה או לא, האם ה' יכול לנצח את גויי הארץ או לא, ויש כלל שבפרשנות הולכים אחר רוב דעות, ולכן 10 המרגלים אמורים לנצח בפרשנותם כנגד פרשנותם של 2 העדים יהושע וכלב.

במדרש רבה נ"ג ז' על הפסוק **"כי אתם באים אל ארץ כנען"**, שנו רבותינו **עד שלא נכנסו לא"י** היו מברכים רק ברכת **"הזן את הכל"**, **משנכנסו לא"י** הוסיפו ברכת **"על הארץ ועל המזון"**, משחרבה הוסיפו **"בונה ירושלים"**, משנקברו הרוגי ביתר הוסיפו **"הטוב והמטיב"** - הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה.

ומסיים המדרש ואין לך **חביבה מכולם** יותר מברכת **"על הארץ ועל המזון"** שכך אמרו חז"ל **כל מי שאינו מזכיר בבהמ"ז על הארץ ועל המזון "ארץ חמדה וברית ותורה וחיים" לא יצא ידי חובתו**, והסיבה לכך: אמר הקב"ה, **חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל**, למה? כי אני תרתי אותה (מלשון לתור את הארץ), שחיפש לנו את השלימות.

וצריך להבין מה הכוונה שחייבים להוסיף **"חיים"**? והנה מזכירים ברית שבגללה זה הבטיח ה' לאברהם שיכנסו לארץ ישראל, וכן בגלל התורה זכו וזוכים לארץ ישראל, ככתוב **"ויתן להם ארצות גויים בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו"** אבל מה פשר הזכרת **"חיים"**??

ובנוסף שלפנינו מפורט **"ארץ"** - חמדה טובה ורחבה, ועל **"בריתך"** - שחתמת בבשרנו, ועל **"תורתך"** שלימדתנו, ועל חוקיך שהודעתנו, ובנוסף **"חיים"** כתוב **"חיים"** חן וחסד שחוננתנו, ולפי זה מובן מה הכוונה **"חיים"**.

שהרי ידוע שחן זה יראת שמים, שכתוב כל מי שיש לו חן בידוע שהוא ירא שמים - סוכה מט', ויראת שמים קשור